—titel—-

Onze droom van een Nieuwe Meervaart

—de tekst —-

Het is ergens in de nabije toekomst op een warme zaterdagochtend in de lente. Centrum Nieuw-West is klaarwakker. Het terras aan de waterkant van de Nieuwe Meervaart aan de Sloterplas loopt vol: buurtgenoten die nog even koffie drinken op hun weg naar het winkelcentrum; moeders die net hun kroost hebben afgezet bij de theaterklas; hardlopers die een tussenstop maken tijdens hun rondje Sloterplas en een groepje toeristen die gehoord hebben dat hier spannende dingen gebeuren.

Sarah en Alida kennen elkaar sinds een jongerenworkshop in de Meervaart en bespreken de crossover-musical waar ze nu aan werken. Vanmiddag hebben ze een doorloop en de première is volgende week al. Ze worden gecoacht door Ish Dance Collective en de oude musicalrot Koen van Dijk. In de ochtendzon bekijken ze hoe ze de laatste adviezen kunnen inpassen in de voorstelling. Tariq Harrak zwaait naar ze in het voorbijgaan. In 2020, voordat hij bekend raakte, waren het de interculturele actuele theatervoorstellingen van George & Eran in de oude Meervaart die hem richting cabaret stuurde. Vanavond staat hij hier zelf op de planken.

Plotseling klinkt er gejoel als een paar dappere zwemmers de plas in duiken op weg naar de drijvende kunstinstallatie. In het café zitten mensen aan hun smartphones geplakt. Ze spelen de interactieve game die bij de installatie hoort. Om hen heen razen de freerunners voorbij die het Meervaart parcours volgen dat de zwaartekracht tart. Een handje vol theatertechnici komt naar buiten om even wat zon op te vangen. Ze hebben zojuist binnen een trailer uitgeladen. Deze stond vol met apparatuur voor de opbouw van het internationale urban contemporary dance festival dat vanavond start in de grote zaal.

Binnen bespreekt de eminente neuroloog David Kobbe, in een hoek van de foyer, het baanbrekende werk dat hij doet met dansers en (gast)choreografen van ICK Amsterdam op het gebied van het lichaam en fysieke beperkingen. Noah, de huidige artist-in-residence, schuift aan. Drie maanden lang ontwikkelt deze eigenzinnige choreograaf hier een confronterende productie met dansers met en zonder een beperking. Even kringelt er een klassieke Andalusische melodie door de ruimte, als een laatkomer de deur opent naar de muziekworkshop. Een paar seconden gaat ze op in de Caribische ritmes van de steel band op het dakterras. Morgen kan het net zo makkelijk elektronische muziek zijn die zich vermengt met hiphop.

Het is een mooie warme zaterdagochtend in de nabije toekomst. De Nieuwe Meervaart is het levendige knooppunt van Nieuw-West en geen dag is hetzelfde. Kijk je terug naar 2019 dan zie je dat toen de zaadjes van dit vergezicht zich te ontkiemden. Amsterdam staat dan aan de vooravond van een nieuw tijdperk.

Meebewegen met veranderingen en vasthouden aan onze kracht

De stad groeit uit zijn jas. Het is een beetje aangekomen en er zijn meer spieren gekweekt. De stad verandert van aangezicht. Tot nu toe was de culturele dynamiek – met alle musea, concerten en theatervoorstellingen - geconcentreerd binnen de ring. Maar nu maken we een explosie van creatieve energie mee die als een vonkenregen over de hele stad uitwaaiert. Het centrum is overbelast. Ten tijde van de corona pandemie zagen we hoe mooi de

binnenstad kan zijn als de drukte afneemt en de levendigheid zich verspreidt over heel Amsterdam. De toekomst van de stad ligt in de spreiding van cultuur over nieuwe stadscentra. Amsterdam verandert van een op het centrum gefixeerde stad in een meerpolige metropool.

Nieuw-West verandert zelf ook en zoekt naar haar nieuwe identiteit. De sfeer van de jaren 50, 60 en 70 is toe aan een nieuw ontwerp dat past bij een stad van de 21e eeuw. Ooit was Nieuw-West een slaapstad met evenveel inwoners als Breda. Nu zit het stadsdeel in de lift met een groei naar over de 200.000 inwoners. Dat vraagt om een dynamisch stadshart dat klaarwakker is en bij de tijd. Een centrum dat het oude met het nieuwe verenigt. Eén dat ruimte biedt aan de wensen van de bewoners van nu en aansluit op de veranderingen van de stad als geheel. Een hart dat de sporen laat zien van de generaties die hier opgegroeiden. Die hun verhalen en herinneringen een plek geeft. Een hart dat zich opent voor nieuwe bewoners. Die hun perspectieven en dromen tot bloei laat komen.

De Meervaart heeft het hart, de ziel en de ervaring om dit nieuwe verhaal te vertellen. Met veertig jaar geschiedenis is de Meervaart geen nieuwkomer in deze buurt. En met 170.000 bezoekers per jaar is het geen onbekende. Het kent de buurt goed en de liefde is wederzijds. Met zijn sterke track-record staat het theater bekend als goed georganiseerd en betrouwbaar, gastvrij en avontuurlijk. Het heeft alles in zich om vanuit bewezen kracht uit te groeien tot het hart van een cultuurcluster dat het nieuwe centrum van Nieuw-West tot een aantrekkelijke investering maakt. Want de Meervaart geeft als cultureel knooppunt Centrum Nieuw-West niet alleen een aanzienlijke economische waarde. Het heeft bovenal een bindende sociaal maatschappelijke impact. Het vergroot de leefbaarheid en zorgt voor stevige lokale en grootstedelijke verbanden.

Voor Nieuw-West en heel Amsterdam

Amsterdam wil een meerpolige stad zijn. Nieuw-West wil meer betekenen voor haar inwoners en een waardevol, levendig, cultureel actief stedelijk centrum ontwikkelen. De Meervaart met een nieuwe iconische locatie voor de podiumkunsten op gebied van presenteren, leren en ontwikkelen kan een sleutelrol spelen in het verbinden van deze ambities.

De Meervaart kan deze sleutelrol vervullen omdat alle schakels in de lange culturele keten schitteren. Het is rijk scala aan activiteiten van dans tot muziek, musical, theater, cabaret, en cross-over die spelen op alle niveau's van cursussen voor beginners tot performances van wereldsterren. Het nieuwe gebouw wordt een vruchtbare bodem voor nieuwe kunst en creativiteit. Het laat talent bloeien, moedigt het ontwikkelen van nieuwe verhalen en vertelvormen aan en presenteert dat aan een zo'n breed mogelijk publiek. Het wordt een plek waar freerunners, dansers, performers, regisseurs en zangeressen, acteurs en activisten elkaar treffen. De vonken vliegen ervan af. Het wordt een veilige omgeving waar men kan botsen, rondsnuffelen, prikkelen en verstoren. Met altijd opwindend nieuw werk als resultaat.

Maar het kan deze sleutelrol vooral ook vervullen omdat de Nieuwe Meervaart meer wordt dan een theater. Er is plaats voor interactieve performances, cursussen, lezingen, tentoonstellingen, eten en drinken. En het mooiste zou zijn als je er ook naar de film kon. Dit alles trekt het breedst denkbare publiek aan. Bewoners uit de nabije omgeving en heel Nieuw-West, passanten en recreanten uit het park en nieuwe mensen uit de rest van de stad. Ver weg van de restricties in het oude centrum wordt dit een plek die openstaat voor nieuwe

manieren van werken en leren. Je kan het allemaal rustig tot je nemen of je kan actief aan meedoen. Makers lopen op elk moment van de dag door het gebouw als bezoeker onder de bezoekers, niet verstopt achter de deuren van de zalen en repetitieruimtes.

Het gebouw leeft zeven dagen per week van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat. Iedereen vindt er een plekje, kinderen en ouderen, shoppers en voorbijgangers. Passend bij Nieuw-West is het gebouw er niet louter voor de culturele elite. Het is een warm kloppende publieke ruimte waar uiteenlopende mensen samenkomen. Het is een hart dat bloed pompt door de aderen van de stad. Het is de ruimte waar men zich thuis voelt, waar je verrassende ontmoetingen hebt met anderen en waar je ervaringen deelt. Het wordt een plek waar iedereen die deel uit maakt van deze mooie grote stad zich als vanzelfsprekend vertegenwoordigt ziet bij de bezoekers, de uitvoerenden en het personeel. Een bezielde en toegankelijke plek waar cultuur en de kunsten als vanzelfsprekend is.

Wij zien de Nieuwe Meervaart als een geliefd gebouw, dat harmonieus opgaat in zijn omgeving; de fysieke én de sociale. Een nieuw cultureel hart van Amsterdam dat iconisch is om te zien én om wat het presenteert en mogelijk maakt.

—Voor [redacted] —-

1. high lights / tussen-quotes kunnen zijn:
    1. Een nieuw cultureel hart van Amsterdam dat iconisch is om te zien én om wat het presenteert en mogelijk maakt.
    2. De toekomst van de stad ligt in de spreiding van cultuur over nieuwe stadscentra. Amsterdam verandert van een op het centrum gefixeerde stad in een meerpolige metropool.
    3. de Nieuwe Meervaart wordt meer dan een theater
    4. Het stadsdeel vraagt om een dynamisch stadshart dat klaarwakker is en bij de tijd. Een centrum dat het oude met het nieuwe verenigt.

— inleiding—

Een nieuw gebouw voor de Meervaart op een prominente plek in Nieuw-West is geen opwelling of prestigeproject van het stadsbestuur. De toekomst die Amsterdam, en in het bijzonder Nieuw-West , voor de boeg staat vraagt om een theater dat kan blijven mee-ontwikkelen. Het ligt geheel in lijn van de ontwikkelingen die het theater de aflopen 43 jaar heeft doorgemaakt. Sinds haar ontstaan is de Meervaart nauw verbonden met de westelijke tuinsteden. Het ontleent er haar bestaansrecht aan, geeft kleur aan het stadsdeel en is een katalysator voor de culturele ontwikkeling van en de positieve beeldvorming over haar bewoners. Nieuw-West is altijd een broedkamer geweest voor grootstedelijke ontwikkelingen. Het deel van Amsterdam dat als eerste kansen biedt en ons confronteert met de angsten en zorgen die verandering met zich meebrengt. Sinds haar oprichting beschouwt de Meervaart theater als een levende kunstvorm die mee-ademt met de tijd. De kwaliteit en impact van een huis voor kunst en cultuur komen het best tot hun recht bij een directe interactie met de maatschappij. Dit deed en doet de Meervaart door voortdurend aan te haken bij recente ontwikkelingen en door het belichten van alle facetten van veranderingen, zowel de positieve als de lastige aspecten, op een serieuze én toegankelijke manier. De Nieuwe Meervaart staat kortom geworteld in een rijke geschiedenis. Omdat de geschiedenis ons vertelt wat de toekomst ons geeft, leest u binnen dit boek in vier delen wat die geschiedenis behelst.

— titel —

Bewoners kiezen tijdens referendum met grote meerderheid voor de Meervaart

—- tekst —

Het huidige Nieuw-West is het gevolg van de voortgang die na de Twee Wereldoorlog werd ingezet en het grote optimisme dat er heerste. [1] Osdorp werd als één van de laatste tuinsteden gebouwd binnen het Algemeen Uitbreidingsplan (A.U.P.). De stad groeide en daarvoor moest het kenmerkende polderlandschap deels wijken. Stedenbouwkundige Cornelis van Eesteren, de grondlegger van het uitbreidingsplan, zag een tuinstad voor zich waar mensen zich konden ontspannen in een omgeving vol 'licht, lucht en ruimte'. Mensen trokken van kleine huizen in de binnenstad naar hun nieuwe, ruime doorzonwoningen en waren opgelucht en positief gestemd. In tegenstelling tot de rest van de tuinsteden speelde hoogbouw in Osdorp een grote rol. Vanaf de Cornelis Lelylaan zie je de skyline van oude tot splinternieuwe flats in aanbouw en de toneeltoren van de huidige Meervaart al opdoemen. "Door zijn duidelijk herkenbare begrenzing en de ver van de binnenstad gelegen situering voelen de Osdorpers zich meer dan anderen aan hun wijk verknocht". [2]

In de jaren '60 was het centrum van Osdorp nog wat jong en kaal. Het Osdorpplein vormde al het hart van de wijk, maar haar omgeving werd voor een groot deel ingenomen door een parkeerplaats. Max van den Berg, een van de oprichters van de Meervaart en destijds lid van de Communistische Partij Nederland (CPN): "De algemene gang van zaken was: 'wil je uitgaan? wil je naar de cultuur? Dan moet je naar het centrum. We hebben een mooie lijn 1 aangelegd, je stapt op de tram en je bent er.' De tuinsteden zijn slaapsteden: de mensen gingen overdag hard werken, naar huis, een halfuurtje tv kijken en naar bed. En voor de rest was het niets." Van den Berg wilde hier namens de CPN en samen met de PvdA (Henk Langenakker) en verschillende buurtwerkers verandering in brengen. [3]

In de oorspronkelijke plannen voor de wijk was een cultuurcentrum niet opgenomen. Maar in een referendum onder buurtbewoners werd daar in de jaren '70 met een grote meerderheid voor gekozen. De Nederlandse staat verkocht in die jaren haar aandelen Koninklijke Nederlandsche Hoogovens en Staalfabrieken (tegenwoordig Tata Steel). Een deel van de opbrengst werd door de toenmalige cultuurminister Marga Klompé gereserveerd voor de ontplooiing van culturele initiatieven door de lokale bevolking op vier plekken in Nederland — zo ook voor de Westelijke Tuinsteden. Via een referendum werd de bevolking gevraagd hoe het budget van zes miljoen gulden moest worden besteed: aan een overdekte ijsbaan of een cultuurcentrum, de opkomst was, verbazingwekkend genoeg, groter dan bij een gemiddelde gemeenteraadsverkiezing. De laatste keuze won met een overgrote meerderheid. [4]

In 1977 opende het 'vrijetijdscentrum' voorzichtig haar deuren, met directeur Han Hogeland aan het roer. Een multifunctioneel gebouw van 5000 m2 met theaterzaal, buurtcentrum-voorzieningen, een bibliotheek en kunstuitleen: het eerste grote cultuurcentrum buiten de ring, een echte noviteit (een typisch jaren '70 gebouw, ontworpen door architect Poul van der Wal). Het potje van de overheid had voor het gebouw gezorgd, maar er was geen rekening gehouden met de hoge kosten voor het exploiteren van haar functies: Hogeland stond er alleen voor. De eerste maanden waren vooral gericht op het afwerken van het gebouw en het definitief vastleggen van het beleid voor de 'multifunktionele voorzieningen'. Al snel plaatste Hogeland een advertentie in de krant met een oproep voor vrijwilligers om hem bij te staan, waar 120 mensen op afkwamen. Hiermee was de Meervaart een noodgedwongen trendsetter op het gebied van vrijwilligerswerk. In april kreeg het vrijetijdscentrum haar naam De Meervaart: "Eigenlijk ligt deze voor de hand. Het gebouw staat aan de Meer en Vaart en vroeger stond er een boerderij die zo heette." [5] Henk Langenakker, toenmalig voorzitter, schreef met ernst in het jaarverslag van 1977: "Een woord van grote dank en waardering aan allen die ons in het moeilijke jaar 1977 bijstonden en behulpzaam waren is hier op zijn plaats. Zonder hun steun en medewerking was de Meervaart een doods en gesloten gebouw".

De tekorten in het eerste jaar drukten zwaar op de programmering en activiteiten. [6] Het bestuur maakte zich vooral zorgen over de verhouding tussen 'sociaal culturele activiteiten' en verhuur. Het hart van het centrum werd gevormd door deze activiteiten, maar de verhuur had in het eerste jaar nog de overhand. Het doel werd een verhouding van 60/40 tussen cultuur en verhuur. Het eerste succes, en de eerste echte openstelling, was de kunst 10-daagse in september 1977 met muziek, theater en film. Een van de vrijwilligers na het organiseren van deze eerste manifestatie: "Als ik naar mijn hart te werk ga, zou ik hier dag en nacht bezig zijn." [7] Tussen oktober en december vonden de eerste voorstellingen plaats, in december opende de openbare bibliotheek. Uiteindelijk zegde de gemeenteraad iets meer dan de helft van de benodigde exploitatiekosten toe.

—-voor [redacted]

1. [Nr] in tekst staat voor voetnoten - bedenk even hoe je dat mooi kan toevoegen:
    1. Interview met Max van den Berg door Christiaan Mooij, 2017.
       (Kan QR-code bij naar het filmpje van het interview (*unlisted* uploaden via. YouTube-kanaal Meervaart): https://www.dropbox.com/s/4omnfn3ukngeylk/Max%20van%20den%20Bergen%20versie%202.mp4?dl=0)
    2. Jaarverslag de Meervaart, 1977.
    3. Interview met Max van den Berg door Christiaan Mooij, 2017.
    4. Jaarverslag de Meervaart, 1977.
    5. Jaarverslag de Meervaart, 1977.
    6. Jaarverslag de Meervaart, 1977.
    7. Jaarverslag de Meervaart, 1977.

2. Bij dit artikel zijn afbeeldingen beschikbaar, zie map:
    1. Vroege schets van de Meervaart door architect Poul van der Wal
    2. Foto van de Meervaart in 1977
    3. Krantenartikel met oproep voor vrijwilligers 1977

— inleiding—-

De nieuwe Meervaart staat geworteld in een rijke geschiedenis. Omdat de geschiedenis ons vertelt wat de toekomst ons geeft, leest u binnen dit boek in vier delen wat die geschiedenis behelst. Lees hier deel twee over het succes en de turbulentie in de jaren '80.

— titel —-

Steun de Meervaart — Geen afbraak, Maar opbouw!

— tekst —

In de jaren '80 kreeg de Meervaart steeds meer naamsbekendheid. Dankzij de inzet van de vele vrijwilligers en de artistieke koers van Han Hogeland ontpopte de Meervaart zich, ondanks de trage start, al snel tot een volwaardig cultureel centrum. Er vonden een aantal grote exposities met (internationale) allure plaats zoals Kitsch uit de kunst (1981), Berlin '82, Van polder tot stad (1983), het Computerfestival (1984) en La Mode (1986) waarvoor Parijse topcouturiers met privéjets in kwamen vliegen. [8] Vanaf het begin werd jaarlijks het Amsterdams Bluesfestival georganiseerd. Er werden televisieprogramma's opgenomen door lokale omroep Salto en wekelijks was de Meervaart op de landelijke tv te zien via de programma's van Sonja Barend. Zelfs de Engelse band The Smiths gaf er hun enige concert ooit in Nederland. Interessant genoeg kwamen in de eerste jaren vooral mensen uit het centrum en buiten de stad naar de Meervaart, voor experimentele voorstellingen en manifestaties van hoge kwaliteit. [9] De Meervaart had echter ook een sterke buurtfunctie, die hierdoor minder werd aangesproken. Desondanks werden de theatervoorstellingen goed bezocht door het publiek uit Amsterdam-West, "(...) dat elkaar dan ook weer in de bibliotheek, de danscursus of het koffieconcert tegenkomt".

In 1983 kopt de Volkskrant: "Meervaart dreigt slachtoffer eigen succes te worden". Het college van B&W pleitte voor het korten van 240.000 euro op het budget en stelde dat de Meervaart zich moest beperken tot haar lokale omgeving (Osdorp en Sloten). Eén van de argumenten was dat de grote manifestaties ten koste zouden gaan van de wijkgerichte activiteiten. Han Hogeland betwiste dat. Volgens hem zette de Meervaart evenveel om als Carré maar met minder exploitatiekosten. De lasten werden alleen gedrukt omdat de Meervaart, van kaartverkoop tot bar, draaide op haar meer dan 100 vrijwilligers. Met de voorgestelde bezuinigingen zou de Meervaart drie maanden in het culturele seizoen moeten sluiten. Al snel ontstond er verzet onder het bestuur, buurtbewoners en artiesten met het motto: "Steun de Meervaart — Geen afbraak, Maar opbouw!" Het actiecomité pleitte niet alleen voor behoud van budget maar ook voor uitbreiding van het gebouw. Deze verbouwing zou mede bijdragen aan het tegengaan van werkloosheid door de inzet van 27 werkeloze bouwvakkers. [11] De uitbreiding ging niet door, maar het budget werd door een motie van de CPN en PvdA wel behouden.

De jaren '80 bleven roerig, ditmaal hing er een bezuiniging van 1 miljoen gulden boven het hoofd waardoor de Meervaart haar 10-jarige bestaan mogelijk niet zou halen en kunnen vieren. Net als in 1983 pleitte het college van B&W ervoor om de focus van de Meervaart te beperken tot Osdorp. Gelukkig kopte Het Parool in 1988: "Het feest kan toch doorgaan". Het gevaar van bezuinigingen was gelukkig opnieuw geweken na ludieke acties van directie en personeel en de reclamecampagne *Meervaart open!* in Het Parool, waarin bekende Nederlanders als Jules Deelder en Peter Faber pleitten voor het behoud van het theater. Er volgden felle onderhandelingen met de gemeente en de stadsdeelraad, waarna de bezuiniging werd teruggetrokken. Het tienjarig bestaan van de Meervaart kon worden gevierd met jazzoptredens, avant-gardistische nachtclubmuziek, exposities en literaire optredens van onder meer Jan Wolkers en Annie M.G. Schmidt. [12]

—voor [redacted]

1. [Nr] in tekst staat voor voetnoten - bedenk even hoe je dat mooi kan toevoegen:
   8. Jaarverslag 1982/83: Tentoonstellingen.
   9. Interview met Max van den Berg door Christiaan Mooij, 2017.

— inleiding—

De nieuwe Meervaart staat geworteld in een rijke geschiedenis. Omdat de geschiedenis ons vertelt wat de toekomst ons geeft, leest u binnen dit boek in vier delen wat die geschiedenis behelst. Dit derde deel beschrijft de ontwikkelingen in de jaren '90 die uitmondden in de opening van het huidige gebouw.

— titel —

Gestript tot het skelet

— tekst —

In 1990 was de toneelaccommodatie van matige kwaliteit en konden er in de Meervaart geen grote producties plaatsvinden door het ontbreken van een toneeltoren. De Rijkscommissie van Advies voor de Bouw van Schouwburgen en Concertzalen [13] pleitte daarom voor een tweede theater in Osdorp. Een nieuw theater naast de al bestaande Meervaart. De commissie gaf aan dat het verbouwen van het bestaande theater ontoereikend zou zijn. Het doel van het nieuwe theater was het verbinden van het Osdorpplein met de Sloterplas en uitbreiding van het plein zodat Osdorp de concurrentie met vergelijkbare centra in Amsterdam aan zou kunnen gaan. [14] Een idee dat in lijn ligt met de oorspronkelijke intenties van Cornelis van Eesteren: een plas met stadse, recreatieve voorzieningen – een plek die functioneel is en intensief gebruikt wordt door de stadsbewoners. Binnen het stadsdeel waren er echter al discussies over een verbouwing van de bestaande Meervaart.

De plannen voor een tweede theater gingen niet door maar de verbouwing van het toenmalige pand, waar al sinds 1983 voor werd gelobbyd, kreeg wel groen licht. De focus lag bij deze verbouwing op het uitbreiden van congresmogelijkheden, kantoorruimten en een vergroting en verbetering van de theateraccommodatie. [15] De oorspronkelijke Meervaart kende één theaterzaal met 450 stoelen. Het verbouwingsplan betrof een grote zaal met circa 650 stoelen en kleine zaal met circa 200 stoelen. Dit gaf meer ruimte om naast grote producties ook het kleine zaalcircuit te bedienen, dat bestaat uit meer experimentele voorstellingen en jonge makers. Deelraadvoorzitter Wim Velthuis voelde eigenlijk meer voor een ingrijpendere nieuwbouw: "Het is een kolere gebouw en dus denk ik wel eens: laten we er drie miljoen bij doen en het heel ding slopen." [16] Architectenbureau Zaanen Spanjers maakte een plan waarin het oude gebouw werd gestript tot het skelet en vervolgens naar een nieuw ontwerp werd opgebouwd. [17]

Ondanks de grootse toekomstplannen verkeerde de Meervaart op dat moment echter in een artistieke dip. De samenwerking met het Holland Festival en het Jazz Festival verdween. Toenmalig Hoofd Programmering René Veeman in 1994: "Ook nu nog hebben we festivals als Cinekid, het literatuur- en het bluesfestival en we brengen een Marokkaanse muziekserie, maar het is misschien vergeleken met vroeger allemaal wat minder spectaculair. Experimenteel theater kreeg bij ons vroeger wel kansen, nu nauwelijks meer." [18] Ook de deelraad oefende steeds meer druk uit op de programmering. Deelraadvoorzitter Wim Velthuis betreurde dat de aandacht voor experimenteel theater binnen de deelraad klein was: "Een instelling als de Meervaart moet naast het Theater van de Lach of André van Duijn andere theatergroepen stimuleren van het gebouw gebruik te maken. Als het alleen maar de commerciële kant opgaat met de Meervaart, kunnen we het complex beter aan Joop van de Ende verhuren." [19]

In 1994 zorgde Pieter Erkelens als de nieuwe directeur voor een nieuw elan in de Meervaart. Toenmalig toneelmeester Jan Holsbergen vertelt: "Met Hogeland konden we het uitstekend vinden, we rookten met hem een jointje. Maar bij ons was wel het gezegde: als hij dood is nemen we geen nieuwe." [20] De Meervaart sloeg een nieuwe weg in met populaire producties voor een groot publiek en commerciële verhuur, zoals housefeesten – volgens sommigen een realistischere weg. Bij de programmering van het theater koos Erkelens voor een 70/30 beleid. Dit hield in dat 70 procent van de programmering marktgericht was en 30 procent experimenteel en vernieuwend. Met dit aanbod zouden zowel de buurtbewoner als anderen uit de stad en daarbuiten zich aangetrokken voelen tot de Meervaart. Erkelens: "Ik wil graag de richting uitgaan van totaaltheater; spektakel brengen". [21] Er werd alvast geanticipeerd op een nieuw gebouw met een to-

neeltoren die grote voorstellingen mogelijk zou maken (Han Hogeland had zich hier eerder sterk tegen verzet, omdat hij commerciële producties uit het theater wilde weren).

In de geest van de jaren '90 bewandelde Erkelens een nieuwe weg van professionaliteit en beheersbaarheid. Dit betekende minder vrijwilligers, meer commerciële verhuur en een scheiding van verschillende bezoekersstormen. Met commerciële verhuur en grote producties werden in die tijd inkomsten gecreëerd waar 'leuke dingen' mee gedaan konden worden. [22] Van een multifunctioneel vrijetijdscentrum dat was ontsprongen uit de heersende sociaal-culturele visie van de jaren zeventig ontwikkelde de Meervaart zich tot een theater dat zich richtte op het grote publiek. Het Parool kopte in 1994: "De jacht op het grote publiek is geopend". Erkelens programmeerde naar eigen zeggen: "[...] voor de markt, of, als ik het mooi zeg: ik programmeer voor de mensen." [23] Daarnaast focuste hij zich op het aantrekken van nieuwe publieksgroepen door verhalen te vertellen die tot dan toe nog niet in het theater te zien waren. Volgens Erkelens moest de Meervaart hier een voorhoedefunctie in spelen, met als doel een gemêleerde zaal en kruisbestuiving tussen het oorspronkelijke en nieuwe publiek. [24]

Het verbouwingsplan van architect Kees Spanjers, die ook de Beurs van Berlage vernieuwde, werd uitgewerkt en goedgekeurd. In de zomer van 1998 startte de werkzaamheden. De Meervaart kreeg een tijdelijk onderkomen in de voormalige Schippersschool aan de Ookmeerweg. De activiteiten werden op een laag pitje gezet en er waren slechts enkele locatievoorstellingen mogelijk in een circustent. Het nieuwe gebouw kreeg een moderne façade, bestaand uit een zilverkleurige halve cilinder, trapeziumvormen en zwart baksteen. Binnen kwam er de grote zaal (Rode Zaal) met 800 stoelen, de kleine zaal (Blauwe Zaal) met 280 stoelen en ruimte voor de bibliotheek en muziekschool. Met deze aanpassingen werd de Meervaart één van de grootste theaters van Amsterdam, na Carré en het Muziektheater (Stopera). Architectenbureau Zaanen Spanjers: "[...] liever is het niet af, omdat het de gebruiker de gelegenheid moet geven er zijn eigen verhaal aan te verbinden. Er is een faciliteit geschapen, voor dromen en daden." [25]

in 1999 opende een nieuw gebouw voor de Meervaart haar deuren. Het was volgens het plan van Spanjers gebouwd op de fundamenten van het oude gebouw. Voor wie goed keek waren de contouren van de voormalige Meervaart nog zichtbaar. Met de opening was de tijd van het vrijetijdscentrum voorgoed voorbij. De programmering werd gefocust op theaterconcerten van o.a. Marco Borsato en Anouk, blues & jazz en totaaltheater waarin dans, muziek en circuselementen een centrale rol speelden. De ambitie van Erkelens: "Zoals de kerk vroeger in het midden van een samenleving stond, zo zou een cultureel centrum dat nu moeten doen. De Meervaart als culturele navel van de westelijke tuinsteden? Die pretentie moet je wel hebben, ja." [26]

—voor [redacted]—

1. [Nr] in tekst staat voor voetnoten - bedenk even hoe je dat mooi kan toevoegen -:
    13. De Rijkscommissie dient de minister, provincies, gemeenten of culturele instellingen desgevraagd of uit eigen beweging van advies over plannen tot bouw of verbouw van schouwburgen, concertzalen en musea, een en ander uit artistiek, financieel en technisch oogpunt.
    14. Het Parool, "Rijkscommissie bepleit tweede theater Osdorp", 21 december 1990.
    15. Het Parool, "Meervaart past zich bij de buurt aan", 1 mei 1991.
    16. Het Parool, "De jacht op het grote publiek is geopend", 9 april 1994.
    17. Het Parool, "Stadsgezichten: De Meervaart", 6 juli 2011.
    18. Het Parool, "De jacht op het grote publiek is geopend", 9 april 1994.
    19. Het Parool, "De jacht op het grote publiek is geopend", 9 april 1994.
    20. Het Parool, "De jacht op het grote publiek is geopend", 9 april 1994.
    21. Het Parool, "De jacht op het grote publiek is geopend", 9 april 1994.
    22. Interview met Bert Liebregs door Robin Vermeulen, 9 november 2020.
    23. Trouw, "De gettovorming voltrekt zich in het portiek", 16 december 1995.
    24. Trouw, "De gettovorming voltrekt zich in het portiek", 16 december 1995.
    25. Het Parool, "Stadsgezichten: De Meervaart", 6 juli 2011.
    26. Trouw, "In Amsterdam-West is de toneeltoren straks het baken", 2 juli 1998.

— inleiding—

De nieuwe Meervaart staat geworteld in een rijke geschiedenis. Omdat de geschiedenis ons vertelt wat de toekomst ons geeft, leest u binnen dit boek in vier delen wat die geschiedenis behelst. Dit vierde en laatste deel beschrijft de ontwikkelingen na het jaar 2000, waarin de Meervaart zich vormde tot wat het nu is.

— titel —

2000 – heden

Een nieuwe dynamiek gevoed door de buurt

— tekst —

Rond de eeuwwisseling opereerde de Meervaart in een omgeving die sterk was veranderd van het beloofde land voor de arbeidsklasse tot een zogenaamde 'multiculturele probleemwijk'. Met de economische opleving van de jaren '90 kreeg de omgeving een vernieuwd theater, waarmee 'vrijetijdscentrum' de Meervaart zich ontpopte tot een volwaardige schouwburg en congrescentrum. Hier trok het theater ook publiek van buiten het stadsdeel mee aan en kreeg het een grootstedelijke functie en uitstraling. In november 1999 werd Hans Brouwer directeur van de Meervaart, maar na driekwart jaar nam hij ontslag. Een woordvoerder van de Meervaart in Trouw: "Brouwer was afkomstig van het Haagse Theater aan het Spui, wat cultureel gezien een andere omgeving is. Door onze locatie in Amsterdam-West moeten wij ons op andere doelgroepen richten. Naast moderne dans van Krisztina de Châtel brengen we daarom ook Tineke Schouten en Karin Bloemen. Brouwer had andere verwachtingen." [27]

Hierna nam Bert Liebregs, al sinds eind jaren '70 werkzaam voor het theater, de rol van directeur op zich. Liebregs komt uit een theaterfamilie: zijn grootvader richtte in de naoorlogse jaren een dansschool op in de huidige De Brakke Grond, in 1962 kwam daar ook een theater bij dat werd getrokken door toneelgroep Studio. Toen Liebregs jong was groeide hij daar letterlijk op tussen de acteurs, uiteindelijk werkte hij zelf ook een aantal jaar voor het theater. Na een kleine tussenstop bij de Theater Unie kwam hij in 1978 bij de Meervaart terecht. Via horeca en bedrijfsleider groeide hij uit tot de directeur. In zijn rol wilde hij de nadruk leggen op het sociale component van het theater: "Ik wilde mij richten op de 35.000 jongeren in Nieuw-West [...] die hebben allemaal ambitie, daar gaan we Studio West voor oprichten". [28] Aan de westkant van het gebouw kwamen een aantal winkelpanden vrij, die werden overgenomen door de Meervaart. Studio West werd een plek voor talentontwikkeling en geen standaard jongerencentrum, volgens Liebregs zat zoiets eerder in de oude Meervaart: "Dat was zo'n ouderwets jongerencentrum met een voetbalspel [...] dat was een verschrikking". [29] De Meervaart, Bureau Parkstad en Stadsdeel Osdorp sloegen de handen ineen en leverden in april 2003 het plan voor 'Centrum voor Talent-ontwikkeling' op, dat in nauwe samenspraak met een jongerenpanel uit de buurt werd ontwikkeld. [30] Mirjam Terpstra, toen werkzaam bij Bureau Parkstad, was een belangrijke trekker van dit project. Later werd zij het hoofd van Studio West en uiteindelijk adjunct-directeur van de Meervaart. In de beginjaren van Studio West verzorgden verschillende losse organisaties de programmering, vanaf 2009 verzorgde de Meervaart het totale aanbod. Wendy de Vries, sinds 2004 nauw betrokken bij Studio: "De doelen van Studio West, nu Meervaart Studio, zijn sinds haar start onveranderd gebleven: we luisteren naar de behoeften van jongeren uit de buurt. In plaats van werken vanuit beleid, werken wij vanuit de vraag van onze omgeving." [31] Studio focust zich op muziek, dans, taal & theater en film & fotografie. De kern wordt gevormd door ambassadeurs: kunstprofessionals die met hun voeten in de klei staan. De Vries: "Zeventig procent van onze docenten heeft toen zij zelf jong waren programma's gevolgd bij Meervaart Studio." [32] Denk hierbij aan bekende muzikanten en acteurs als Priscilla Vaudelle, Jennifer Muntslag, Gianni Grot, Akwasi Ansah, Leeroy Molly en Dilan Yurdakul. Zij zijn allen exponenten van Meervaart Studio en nog steeds actief betrokken.

Directeur Bert Liebregs vertrouwde vaak op zijn intuïtie: als iemand een goed idee voorstelde, dan kreeg dat een kans. Zo kwamen Andreas Fleischmann en Christiaan Mooij in 2006 langs met een plan: een jeugdtheaterschool voor Amsterdam West. [33] Dit sloot goed aan op de ambitie om de verbinding met de directe omgeving te versterken en lag in lijn met het twee jaar eerder opgerichte Studio West. Fleischmann woonde in Nieuw-Sloten en zag dat er op het gebied van podiumkunsten als naschoolse activiteiten er amper wat te

doen was voor basisschoolkinderen. Samen met regisseur Christiaan Mooij startte hij het initiatief 4West - theater en film voor kinderen. "We wilden géén jeugdtheaterschool zijn in de traditionele zin van het woord. We zagen elders te veel aanbod gericht op het louter trainen en aanleren van vaardigheden, terwijl goede kunsteducatie begint bij de artistieke ervaring. 4West ging niet op zoek naar de bovenlaag van talentvolle tienjarigen die carrière moesten maken. Plezier in kunst als een vanzelfsprekende manier van vrijetijdsbesteding stond voorop. Iedereen uit de stadsdelen moest mee kunnen doen", aldus Mooij. [34] Bij 4West leerden kinderen eigen verhalen vertellen in de meest uiteenlopende stijlen, die aansloten bij het theater dat ook speelde op de Nederlandse podia – er werd namelijk vooral gewerkt met kunstvakdocenten die ook een eigen beroepspraktijk kenden. 4West was wars van tuttigheid en prestige, de eerste deelnemers wierf Fleischmann rond het schoolplein van zijn kinderen. Met de steun van Koers Nieuw-West en de open armen van de Meervaart maakte het initiatief direct een vliegende start. In haar eerste jaren leidde 4West een nomadisch bestaan langs zaaltjes en scholen in de wijken van de stadsdelen. Al snel betrok het één lokaal in de in verval geraakte voormalige MAVO aan de Meer en Vaart. Dit groeide langzaam uit tot een onderkomen met meerde repetitieruimtes en een foyer (het huidige Talentenhuis). Naast de Meervaart als huis voor kantoor en presentaties had 4West nu ook een clubhuis voor de lessen en workshops.

De omarming van deze initiatieven vond plaats tijdens de ingrijpende vernieuwingsoperaties in de omliggende wijken. In 2010 ontstond Nieuw-West uit de samenvoeging van stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Osdorp. Het werd het grootste stadsdeel van Amsterdam met zowel aandachtswijken als buurten met een groeiende groep hoogopgeleide bewoners. Met Studio West en 4West zorgde de Meervaart voor een structurele binding met de jeugd. Dit was een succesvolle aanvulling op de al bestaande eenmalige activiteiten als Kunstbende en incidentele popconcerten. Er kwam een nieuwe dynamiek in het theater die zorgde voor een keur aan lokale producenten, makers en initiatieven die de Meervaart benaderden voor ondersteuning en een plek in de programmering. Onder het label *Powered By* werd hier zoveel mogelijk gehoor aan gegeven. De Meervaart kreeg haar buurtfunctie terug, met het podium als middelpunt.

Inmiddels was Fleischmann programmeur geworden. Het aanbod van de Meervaart behield haar brede pallet aan podiumkunsten, maar er werden scherpere keuzes gemaakt. Er werd gestreefd naar meer (inter)nationale klasse die zich verhield tot de (culturele) achtergrond van de bewoners en spraakmakend genoeg is voor alle Amsterdammers. Ook werden activiteiten uitgebreid op het gebied van talentontwikkeling voor kinderen, jongeren en volwassenen. Daarnaast ging het theater lokale activiteiten actief ondersteunen met inhoudelijke kennis en faciliteiten. Samen met Christiaan Mooij legde hij de basis voor een breed integraal Meervaart-programma dat aansluiting zocht bij de ontwikkelingen van de grootstedelijke samenleving. Al gauw merkte de Meervaart dat er binnen het professionele aanbod te weinig voorstellingen waren die aansprekend genoeg waren voor de bewoners van Nieuw-West met een biculturele achtergrond. Ze besloten om samen met regisseur Bart Oomen als Theater de Meervaart zelf een musical comedy te maken, naar de NRC columns en het boek Ik Driss van Hassan Bahara en Asis Aynan. Hiermee sloeg het theater een nieuwe weg in en kreeg het waardering voor het pionieren als producerend theater voor een nieuw publiek met nieuwe makers.

In 2014 ging Bert Liebregs, na 12 jaar directeurschap, met vervroegd pensioen en werd opgevolgd door Andreas Fleischmann. Hij schreef in zijn eerste jaarverslag (2014): "De Meervaart wil alle bewoners van Nieuw-West aandeelhouder maken in haar activiteiten. Onze doelstelling is om de komende jaren op het gebied van de programmering nauwer aan te sluiten bij de behoeften en wensen van ons huidige en aspirant publiek." [35] Onder zijn leiding werden alle activiteiten op het gebied van educatie, talentontwikkeling en vrijetijdsbesteding ondergebracht bij de Meervaart. Zelfstandige stichtingen verdwenen en medewerkers kregen meerdere functies binnen de organisatie. Hierdoor won de hele organisatie aan slagkracht en werd expertise breed gedeeld, waardoor de kwaliteit en impact van de activiteiten werd vergroot. In een latere fase verdwenen ook de merknamen Studio West en 4West. Sinds 2019 opereert de Meervaart onder één noemer, met één uitstraling.

Met het zelf maken en ondersteunen van voorstellingen kwam er een energie in de Meervaart die beviel. Het aanbod werd breder en beter. Om die kwaliteit structureel aan het theater te binden werd de samenwerking met een aantal makers steeds hechter. Dit leidde ertoe dat Jakop Ahlbom, George & Eran, het Amsterdams Andalusisch Orkest, Floris van Delft, Pieter Tiddens en ICK Amsterdam zich verbonden aan de Meervaart als huisgezelschappen. Dit betekende in gezamenlijkheid zoeken naar nieuw publiek, ontwikke-

len van ongewoon verrassend aanbod en verantwoordelijkheid nemen voor de activiteiten op het gebied van educatie, talentontwikkeling en vrijetijdsbesteding. Dit resulteerde in zowel een VMBO-leerlijn hedendaagse dans als de voorstellingen ZIEL | ROUH, Hoe ik talent voor het leven kreeg en Jihad van Liefde. Ook werd er geëxperimenteerd met contextprogramma's die zorgden dat een bezoek aan de Meervaart meer was dan een bezoek aan de voorstelling. Denk hierbij aan inleidingen, een diner rond de voorstelling, thema-avonden en kleine feestelijke muziekprogramma's na afloop.

Met deze waaier aan activiteiten ging ook het jasje knellen. Door gebrek aan ruimte konden de huisgezelschappen zich maar beperkt aan de Meervaart binden. Regelmatig moest men naar elders uitwijken voor repetities en montages. De samenwerking stokte soms wegens te weinig ruimte of omdat de onderlinge afstand tussen ieders kantoor en/of repetitieruimte te groot was. Vernieuwende en inspirerende samenwerkingen komen uiteindelijk het best tot zijn recht in elkaars nabijheid. Het succes vergrote ook de druk op de zalen.

Makers en producenten wilden graag spelen in de Meervaart omdat het hier een eigen, divers en trouw publiek had opgebouwd. De mix tussen lokale bezoekers, mede-stedelingen en regio-genoten uit Groot-Amsterdam werd bijzonder gewaardeerd. Bovendien bleef de Meervaart *down to earth* en wars van hokjesdenken. Hierdoor voelden zowel de commerciële aanbieder, de opkomende cabaretier als de nieuwe maker zich thuis. Het belang van de Meervaart en haar populariteit zorgde ervoor dat Felix Rottenberg als voorzitter van de Amsterdamse Kunstraad pleitte voor een nieuw en iconisch gebouw. Het idee werd door de Centrale Stad omarmt. Toen Andreas Fleischmann de Meervaart in 2019 verruilde voor het DeLaMar Theater droeg hij het stokje van directeur over aan Yassine Boussaid. Tot de overdracht behoorde ook de serieuze kans op een nieuw gebouw. Als zakelijk leider van het Amsterdams Andalusisch Orkest en programmeur van niet-westerse muziek bij de Meervaart had Boussaid eerder bijgedragen aan het succes van het theater.

Met een Nieuwe Meervaart in het vizier sluit het verleden zich hier en springen we in onze gezamenlijke toekomst: van ons theater, van Nieuw-West en van Amsterdam.

—voor [redacted]—

1. Dit mag goed gelaagd opgebouwd worden met beeldmateriaal

2. [Nr] in tekst staat voor voetnoten - bedenk even hoe je dat mooi kan toevoegen -:
    27. Trouw, "Directeur Meervaart neemt na driekwart jaar ontslag", 5 september 2000.
    28. Interview met Bert Liebregs door Robin Vermeulen, 2020.
    29. Interview met Bert Liebregs door Robin Vermeulen, 2020.
    30. Projectplan Centrum voor Talent-ontwikkeling, Bureau Parkstad, 2003.
    31. Interview met Wendy de Vries door Robin Vermeulen, 2021.
    32. Interview met Wendy de Vries door Robin Vermeulen, 2021.
    33. Interview met Bert Liebregs door Robin Vermeulen, 2020.
    34. Interview met Christiaan Mooij door Robin Vermeulen, 2021.
    35. NRC, "Wie is die ander in het publiek?", 23 oktober 2015.

3. High lights:
    1. Ik wilde mij richten op de 35.000 jongeren in Nieuw-West die hebben allemaal ambitie
    2. Plezier in kunst als een vanzelfsprekende manier van vrijetijdsbesteding stond voorop.
    3. De Meervaart wil alle bewoners van Nieuw-West aandeelhouder maken in haar activiteiten
    4. Met het zelf maken en ondersteunen van voorstellingen kwam er een energie die beviel. Het aanbod werd breder en beter.
    5. Het succes vergrote ook de druk op de zalen.

4. Bij dit artikel zijn afbeeldingen beschikbaar, zie map:

Het oude gebouw van de Meervaart.

Dit gebouw is in eerste instantie opgeleverd in 1977 als een buurthuis. De totale bouwkosten waren circa 8 miljoen gulden. Het gebouw, een betonnen frame net bruin bakstenen muren, werd al gauw te klein voor de hoeveelheid aan buurtactiviteiten en voorstellingen die er in werden gehouden. Zeker toen er meer en meer theater en concert in het gebouw kwam werd de vraag naar een grotere en betere accommodatie steeds groter. De 'grote zaal' in de oude situatie was in geen enkel geval geschikt als theatervoorziening.

Geheel naar de tijdsgeest van de jaren 90 is toen , mede door een financiële keuze, een uitgebreide renovatie voorgesteld van het oude gebouw. Het betonnen frame en vloeren is grotendeels blijven staan, en aan alle kanten is een nieuwe schil opgetrokken. Voor een zeer lage totaalsom van 12 miljoen euro is in 1999 een multifunctioneel theatercomplex verbouwd. Daarbij zijn relatief eenvoudige bouwmaterialen gebruikt. Een lichte staalconstructie, veel gipsblokken en gipsplaat. Dat is in het gebouw goed te merken voor de onderhoudsdiensten. Er is nu veel opknapwerk nodig om het gebouw zo goed toonbaar te houden zoals het nu is. Wij houden met veel inspanning en geld het gebouw in de staat die onze gasten van ons gewend zijn. Toch merken wij dat op veel plaatsen de ondervloeren, wanden en plafonds nodig opgeknapt moeten worden. Dat zou betekenen dat het gebouw nagenoeg gestript moet worden van alle afwerking.

Een hoofdstuk apart zijn de toneeltechnische installaties die in beide zalen het eind van hun economische levensduur hebben bereikt. Deze hijsinstallaties zijn zeer kostbaar om te vervangen. Deze installaties zijn ook te klein/licht voor de hedendaagse verwachting van theatermakers en publiek.

De constructie van de toneeltoren van de Rode zaal is te licht uitgevoerd om deze te kunnen opwaarderen naar een hijsinstallatie zoals de hedendaagse theatertechniek die van een grote schouwburg verwacht. De toneeltoren zou in zijn geheel opnieuw opgebouwd moeten worden vanaf de grond.
De dakconstructie van de Blauwe Zaal heeft ook zijn maximum bereikt, terwijl vaak de vraag komt van bezoekende gezelschappen om een groter gewicht in te kunnen hangen.
De voorstellingen die nu de nederlandse theaters bezoeken worden steeds zwaarder. De meervaart is nu uitgerust met een hijsinstallatie die maximaal 35 x 300 kilo kan tillen, om toekomstbestendig te zijn moet dat minimaal 50 x 500 kilo worden. Ook hierop is de gehele gebouwconstructie niet berekend.

Afgezien van deze technische aspecten is de huidige Meervaart veel te klein geworden.
De ruimtes die wij nu hebben zijn door het jaar heen vaak allemaal gelijktijdig in gebruik terwijl in het Talentenhuis ook nog 6 grote studio's worden ingezet voor een dansgezelschap en ons educatieprogramma's Studio Jong en Studio Meervaart. Educatie waarbij meer dan 850 kinderen en jongeren uit de buurt iedere week buiten hun schooltijden om, lessen volgen in allerlei kunst en podiumrichtingen. Ook buiten de Meervaart en het Talentenhuis worden in gymzalen van scholen in de buurt lessen gegeven.
Onze ambitie is om dit door te zetten en in de toekomst allemaal binnen één gebouw te doen. -> meer studioruimte. De kinderen krijgen dan hun lessen in een actief werkende theaterorganisatie. Als er een groot podium vrij is kunnen repetities verplaatst worden zodat zij meteen echte podiumervaring opdoen.

De Meervaart heeft een aantal huisgezelschappen binnen de Amsterdamse kunstwereld in huis. Deze willen we ook daadwerkelijk in huis hebben zodat zij hun voorstellingen kunnen ontwikkelen, en daarnaast hun expertise kunnen inzetten in de educatie programma's van 'Jong' en 'Studio'.

De Meervaart is een succesvol theater met een steeds stijgend bezoekersaantal. Om voorstellingen betaalbaar te houden is stoelen uitbreiding nodig, vandaar de inzet op grotere theaterzalen dan die wij nu hebben.

In Amsterdam NieuwWest is geen filmhuis met een dagelijkse programmering. Dat is een zeer groot gemis in de wijk. Wij willen binnen het gebouw een serieus filmhuis opzetten met een doorlopende programmering in een aantal goede filmzalen.

Doordat het gebouw overdag en 's avonds altijd open zal zijn voor bezoekers (theater, film, studio, expositie, etc.) kan de Meervaart ook als een buurt trefpunt fungeren. Een eigen koffiecorner zal doorlopend geopend zijn met een 'kleine kaart'

Op dit moment bezoeken ca 150.000 mensen per jaar ons gebouw (dat is buiten de mensen die er in aan het werk zijn). De verwachting voor 2025 en verder is dat door alle extra functies die wij in het gebouw willen hebben dit getal stijgt tot zeker 300.000 a 400.000. (Ondergrondse parkeergelegenheid voor fietsen en auto's)

De transportbewegingen rond het bestaande gebouw zijn lastig uit te voeren. En vrachtwagens steken nu ver uit ons gebouw. Dat is niet fraai, en soms ook niet veilig, maar noodzakelijk voor onze bedrijfsvoering. Daarom moeten deze vrachtwagens geheel inpandig komen in de toekomst, maar moeten wel op een veilige manier het gebouw in en uit kunnen manoeuvreren.

Hergebruik
Delen van de huidige installatie kunnen gebruikt worden voor het nieuw te bouwen theater. Bijna de totale theatertechnische geluid en lichtinstallatie kan gedemonteerd worden en verhuizen. De losse hijsmaterialen, kettingtakels etc ook.
De vaste trekkeninstallaties zijn dan te ver verouderd en afgeschreven.
De zonnepaneel installatie uit 2017 verhuist zeker mee.
Zeer veel materiaal dat voor inrichting is gebruikt zal mee gaan, Dat geldt ook voor dure installaties zoals de telefooncentrale Horeca inrichting en keukenmateriaal.
Installaties die vast en geintegreerd in het gebouw vast zitten zullen niet meeverhuizen. Een groot deel van deze installaties zijn ook al voorbij hun levensduur en moeten binnen nu en 5 jaar eigenlijk volledig vervangen worden. (Denk aan luchtbehandeling, koeling, airconditioning, etc.)
Het nieuwe stoelenplan van de blauwe zaal zou gedemonteerd en nieuw ingezet kunnen worden. De stoelen van de rode zaal zijn tegen die tijd aan vervanging toe.

Duurzaamheid
De nieuw te bouwen meervaart moet een toonbeeld van duurzaamheid worden. Een voorloper op zijn terrein. Buiten de groene uitstraling die we wensen moet het gebouw zelf energie opwekken dmv zonnepanelen, zonnecollectoren, warmte/koudeopslag in de grond, aardgasvrij, warmtewisselaars, groene daken of polderdaken, grijswater systeem tbv sanitair, etc. Gescheiden afvalsystemen, fosfaatterugwinning, waterbesparende maatregelen, etc.

— titel —

Meer dan een iconische reiger

— tekst —

Een nieuw gebouw kan nooit losgezongen zijn van haar directe omgeving. Hoe mooi een Nieuwe Meervaart als 'iconische beeld, op hoge poten, als een reiger' ook klinkt het gebouw mag niet als een fremdkörper neerstrijken in Nieuw-West. Jo Coenen, architect en voormalig Rijksbouwmeester, geeft bij zijn recente overzichtstenstoonstelling *40 jaar werken in Europa* aan deze voorwaarde ruime aandacht. Hij beschrijft dat betekenisvolle architectuur nooit slechts het gebouw vormt maar ook de hele ruimte vult. Het gaat om een balans tussen schoonheid en functie. Gebouw en omgeving beïnvloeden elkaar zoals ze ook de alledaagse gebruiker beïnvloeden. De invloed van gebouw en de omgeving is wederkerig. Het is een kwestie van compositie en combinatie. Dat maakt de ontwikkeling van een gebouw in haar omgeving tot een gedeelde verantwoordelijkheid van hoofdgebruiker, gemeente en architect. Het resultaat moet een gebouw zijn dat slaagt in zijn opzet, mensen verliefd maakt en de waardering voor de omgeving vergroot.

In onze ambitie zien wij de Nieuwe Meervaart als zo'n geliefd gebouw, dat harmonieus opgaat in zijn omgeving; de fysieke én de sociale. Een nieuw cultureel hart van Amsterdam dat iconisch is om te zien én om wat het presenteert en mogelijk maakt. Het raadsbesluit van 2 juli 2020 spreekt van een integrale aanpak waarin sprake is van een architectonisch-landschappelijke afstemming van het ontwerp van het nieuwe gebouw. Tot deze integrale aanpak behoort ook de verdere ontwikkeling van de Boulevard aan de kop van de Sloterplas en de aansluiting van de nieuwbouw met het centrumgebied Nieuw West. De invulling van 'Hoe het Osdorpplein een centrum wordt' is grotendeels bekend. We weten wat binnen fase 1 klaar, in aanbouw en in voorbereiding is. Ook zijn de contouren van fase 2 bekend. Er is een streven naar een aantrekkelijke openbare ruimte, meer winkels, meer woningen en meer voorzieningen. Alleen is alles nu voornamelijk gedeeld over het Osdorpplein en haar omgeving. Ten aanzien van het gebied aan de hele oostoever spreekt men vooralsnog voornamelijk over de opwaardering van de Meervaart.

Het succesvol laten landen van het nieuwe gebouw valt of staat met de combinatie en verdeling van functies. We kijken uit naar de concrete plannen van de gemeente voor de ontwikkeling van de oostoever. Welke functies wil ze naast de Meervaart realiseren? Welke sportfaciliteiten moeten er een plek krijgen? Komen er meerdere paviljoenen zoals het succesvolle Bocador en Kaap West? Krijgt het populaire oranje kinderspeeltoestel een uitbreiding? Wordt er ruimte gecreëerd voor een urbanparcours dat aansluit op de huidige freerunners-locatie aan de oever van de plas? Welke invulling krijgt de huidige stenen boulevard en haar waterkant? Komen er aanlegsteigers of verdwijnt er steen voor nieuw groen?

De Meervaart ziet vele mogelijkheden binnen de integrale aanpak. De openbare ruimte kan zich uitstrekken tot het dak, foyer en terrassen hebben de mogelijkheid tot publieke functies en er zijn mogelijkheden voor passende buitenpodia. De Nieuwe Meervaart kan zich ruimtelijk voegen naar de eisen van de seizoenen. In de herfst- en winterperiode biedt het geborgenheid op de boulevard. In de lente en zomer klapt het gebouw open en sluit het aan bij de levendigheid van het seizoen. De scheiding tussen binnen- en buitenruimtes worden fluïde. De deuren slaan letterlijk open zodat activiteiten zich kunnen verplaatsen naar de randen van gebouw, het dak en de nabije omgeving. De uitstraling en omvang van het gebouw kan zich organisch verhouden tot de directe omgeving met water, bebouwing en groen. Welke uitwerking dat straks krijgt hangt af van de creativiteit van de architect en de afstemming van de Meervaart en de gemeente. Alleen dan krijgt Amsterdam een gebouw dat slaagt in zijn opzet, geliefd is bij de mensen en past in de omgeving en bij Nieuw-West.

— voor [redacted] —

1. er kan afbeelding bij van (uitsnede) krantenknipsel 2 november 2017 Volkskrant Felix Rottenberg over Nieuwe Meervaart (https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/de-voorzitter-van-de-amsterdamse-kunstraad-felix-rottenberg-wil-geld-zien~b33b6961/) Het mooiste zou zijn als het er bij kan als krantenknipsel
2. afbeelding van gebiedsontwikkeling

Eén Meervaart

Het allround theater als cultureel knooppunt van grootstedelijke vertellingen

Inleiding

Lijn 1 is de tram die in de ogen van velen het culturele hart van Amsterdam verbindt met Nieuw-West. In de aanloop naar de huidige kunstenplanperiode werd het beeld van één cultureel hart al ter discussie gesteld met de notitie van de meerpolige stad. Met de inbedding van de cultuurhuizen in de A-bis is deze statische blik op de stad verder ondermijnd. De Meervaart heeft zich ontwikkeld tot het culturele hart van Nieuw-West met een impact die verder rijkt dan het stadsdeel. Onze aanpak en vanzelfsprekende omarming van de veranderende samenleving is zowel in als buiten Amsterdam niet onopgemerkt gebleven. Men ziet dat we succesvol aansluiting vinden bij de huidige grootstedelijke dynamiek door meer te zijn dan een podium.

De Meervaart is een cultureel knooppunt waar publiek en makers met uiteenlopende achtergronden, smaakvoorkeuren en ambities met elkaar in contact komen. Het is een instelling die de buurt, de stad en de wijdere wereld met elkaar verbindt. Dit doet de Meervaart als podium, als broedkamer van talent, als centrum voor vrijetijdsbesteding, als plek voor sociaal-artistieke projecten en als kenniscentrum voor grootstedelijke podiumkunst. Daarnaast trekt onze locatie externe partijen aan die een congres of evenement organiseren. Zij zien een meerwaarde in de theatrale context van de Meervaart.

Wij zijn een *allround* theater met een brede toegankelijke programmering en bijzondere aandacht voor de representatie van de grootstedelijke samenleving. Onze kracht schuilt in de interactie tussen genres, disciplines en de presenterende en educatieve activiteiten. Wij zijn een instelling die verbanden legt en samenwerkingen initieert. We geven nieuwe makers een centrale rol en creëren rijkere ervaringen rond uitvoeringen die variëren van themamaaltijden tot lezingen. Dit doen we om nieuwe kansen te creëren voor nieuwe makers en culturele uitingsvormen, waarmee we eveneens aansluiten bij de behoeftes van een breed en nieuw publiek. Voorbeelden hiervan zijn onze betrokkenheid bij voorstellingen als 'Melk & Dadels' en 'Terror'; de *meetup* met het tv-programma Andere Tijden; de *iftar*-avonden rond 'Ja!' van Nasrdin Dchar; het lokale boekengala en het Europese SLATE-project voor de ontwikkeling van de zichtbaarheid van *black arts*. Maar bovenal ook door het grote aantal jongeren en kinderen dat wekelijks deelneemt aan Meervaart-activiteiten op het gebied van vrijetijdsbesteding, educatie en talentontwikkeling.

Je kan de Meervaart zien als een tram: dynamisch en in beweging, iets dat verbinding tot stand brengt met uiteenlopende plekken en mensen in de stad. Een plek waar je elkaar ontmoet. Een ruimte die niet kan worden geclaimd en voor iedereen toegankelijk is. Samen ben je op weg met de blik

vooruit. Je stapt op bij jouw halte en stapt uit waar je wil zijn. In een tram verschijnen de verhalen van de stad als vanzelf. Er ontstaan gesprekken en gedeelde ervaringen vanuit een eigen perspectief. Soms word je geconfronteerd met iets waarmee je normaal gesproken niet in aanraking komt. Je wordt uitgedaagd en je ziet iets nieuws. Anderen stappen in. Het zijn mensen die je normaal gesproken misschien niet ontmoet, maar waar je nu tijdelijk een reisdoel mee deelt. Je loopt er ook onverwacht bekenden tegen het lijf. Gedurende de rit verandert het karakter van de reis door de mensen die in- en uitstappen. Afhankelijk van de dag heerst er steeds een andere sfeer. Een tram geeft vertrouwen door het vastgelegde spoor en heeft de potentie van een energieke reis door het onverwachte dat zich tussen begin- en eindhalte kan afspelen. De Meervaart wil deze rol verder vervullen binnen het Amsterdamse culturele leven.

De periode 2017-2020 was als een snelkookpan waarin we veel nieuwe dingen probeerden. De nadruk lag op kwantitatieve expansie. Het was een periode van 'probeer alles uit en behoud het goede'. Zowel ons bereik als onze activiteiten zijn uitgebreid. We schaakten op vele borden tegelijk. De komende periode 2021-2024 zien we als een tijd van aanscherping en verdieping. Het gaat om consolidatie van wat werkt en het afscheid nemen (of het elders onderbrengen) van wat niet werkt. Het gaat om versteviging van kwaliteit en dat weten te verbinden met andere instellingen. De komende periode is er één waarin alle Meervaart-activiteiten nauwer met elkaar verweven worden en iedereen meer dan voorheen profiteert van elkaars bereik, kwaliteit en impact. De nieuwe huisstijl is de katalysator voor dit voortdurende proces. Voorheen bestond de Meervaart uit vele kleine trams die achter elkaar reden. Nu zijn we een tram die bestaat uit meerdere wagons die via scharnierpunten met elkaar verbonden zijn. Bezoekers, deelnemers en makers zijn samen onderweg en zitten verspreid door de coupé.

De ontwikkelingen in de afgelopen periode en de plannen voor de toekomst vragen om extra financiering. In hoofdstuk 4 onderbouwen we de hieronder beschreven hoofdoorzaken van deze behoefte. Vooruitlopend op de ontwikkeling van de nieuwe OBA in Nieuw-West zijn de huurinkomsten die we van hen ontvangen al verminderd. In de toekomst verdwijnen ze volledig. Verder heeft de salesmarkt een andere dynamiek gekregen. We zijn trots op de ondernemende kant van onze organisatie, maar er is een te directe afhankelijkheid ontstaan in de lopende begroting. Schommelingen in de salesinkomsten hebben direct invloed op de activiteiten in hetzelfde financiële jaar. Dit risico dient tijdens de komende periode te worden beperkt. Verder vraagt de extra focus op talentontwikkeling en de ontwikkeling van nieuwe artistieke projecten aanvullende financiële middelen. Voor de komende periode vragen we een daarom een bedrag aan van € 3.821.000.

Dit ondernemingsplan vormt ook een opstap naar een nieuw Meervaart-gebouw dat naar verwachting in 2025 zijn deuren opent. Het zal een voltooiing zijn van het proces waarin onze ambities, die van de bewoners van Nieuw-West, van onze makers en van de stad samenkomen. De Meervaart wil een voorloper zijn in het aantrekken van mensen buiten het reguliere theaterpubliek, in het geven van een plek aan nieuwe verhalen over Amsterdam en Nieuw-West. Een standvastige plek die niet bang is voor het experiment, toegewijd is aan kwaliteit en waar inclusiviteit een vanzelfsprekend en organisch gegeven is. We hopen dat de gemeente ons op deze weg ondersteunt en in staat stelt de ambities te realiseren die in dit ondernemingsplan zijn vastgelegd.

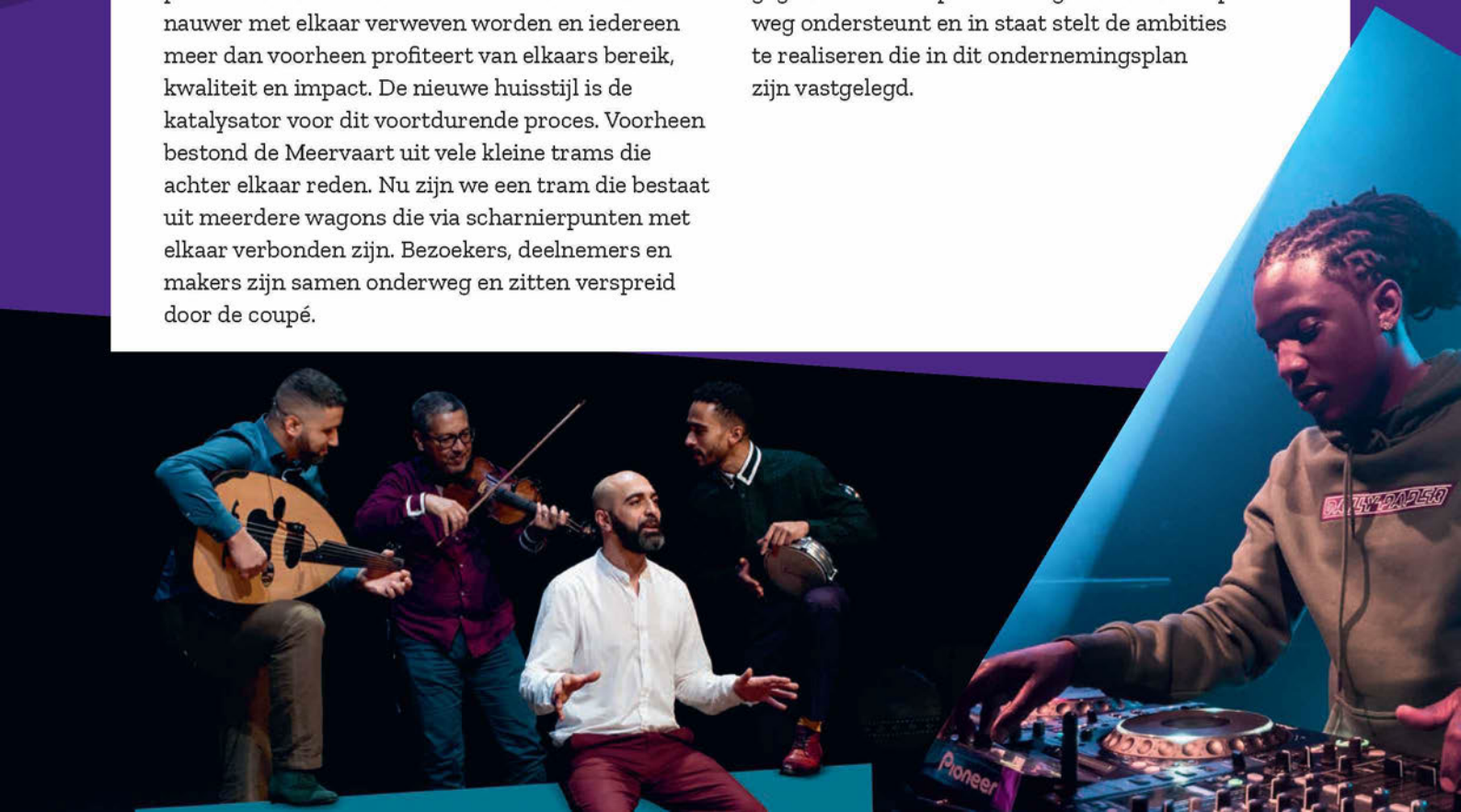

1. Meervaart

1.1 Een keten van interne en externe verbindingen

De Meervaart is als *allround* theater en centrum voor vrijetijdsbesteding, educatie en talentontwikkeling een cultureel knooppunt voor de hedendaagse grootstedelijke podiumkunsten. We presenteren een hybride en genre-overschrijdend programma waarmee we een zo divers mogelijk publiek opzoeken en betrekken bij kunst en cultuur. We presenteren een aanbod van theater, muziek, dans, familievoorstellingen en cabaret. Een deel van het aanbod ontstaat in eigen huis met de Meervaart als producent of coproducent. Bij alle activiteiten zoeken we actief naar onderlinge verbindingen en mogelijke samenwerkingen. Dit leidt tot nieuwe producties, themaprogramma's, educatieve trajecten en hybride avonden. In dit hoofdstuk beschrijven we vanuit welke visie en met welke missie we werken.

De Meervaart wil dat iedereen zich als vanzelfsprekend herkent en vertegenwoordigt ziet in het aanbod. Deze stad kent een groeiende groep Amsterdammers met een samengestelde culturele achtergrond. Nieuw-West is het grootste en jongste stadsdeel van Amsterdam, waarvan 30% van de bewoners jonger zijn dan 21 jaar. Hen betrekken bij ons theater vraagt om nieuwe invalshoeken. Het vraagt om andere inhoud, andere vormen en oprechte betrokkenheid. Een sleutel die zijn impact bewezen heeft is zorgen dat iedereen zich in elke levensfase bij de Meervaart welkom voelt. Daarom bieden we een hele keten van culturele ervaringen in de vorm van lessen, presentaties, workshops, evenementen en voorstellingen. Het is een ruim assortiment aan mogelijkheden om je te laten inspireren, ontwikkelen, creëren en amuseren. We bestaan voor alle leeftijden, geslachten en sociaal-maatschappelijke en culturele achtergronden. We bestrijken het gebied van het beginnersniveau tot en met internationale excellentie.

Voor ons is de podiumkunst een levende kunstvorm die met haar tijd meegaat en de wereld omarmt. Diversiteit en inclusie zijn daarbij vanzelfsprekende bronnen van inspiratie. Het zijn geen constructen van buitenaf opgelegd, maar op natuurlijke en organische wijze ontstaan door wát we doen, mét wie we het doen en vóór wie we het doen. Deze dynamiek maakt dat het geen eindpunt kent.

Diversiteit en inclusie zijn vlakken waarop we elkaar en onszelf continu kritisch blijven bevragen, een voortdurend proces van ontwikkeling en bewustwording. De Meervaart wil daar een voorbeeld in zijn. Hoe positief we ook zijn over de waardering die we uit het veld krijgen van makers, theaters en beleidsmakers beseffen we ons dat juist ook wij in beweging moeten blijven. Eén van die bewegingen is dat bezoekers niet naast, maar met elkaar in ons gebouw moeten zijn. We willen hen bewust maken van elkaars aanwezigheid. Ervaren dat we met zijn allen deel uitmaken van een groter geheel aan smaakvoorkeuren, behoeftes en intenties.

Een bezoek aan de Meervaart kan een onbezonnen avondje uit zijn, een verrijking van je ervaring, een kennismaking met een onbekend genre, een livecontact met je idool en/of een confrontatie met een ander wereldbeeld. Het zijn avonden die amuseren, stimuleren, schuren, botsen en verenigen. Deze waarden komen terug binnen onze activiteiten op het gebied van vrijetijdsbesteding, educatie en talentontwikkeling. We willen dat jongeren kunst en cultuur als een natuurlijke optie zien voor vrijetijdsbesteding of als mogelijk beroepsperspectief. Niet iedereen hoeft van *streetdance*, theater of beeldende kunst te houden, maar het verrijkt hun wereld als ze weten dat het bestaat en wat het voor anderen kan betekenen. Kennismaken, ontwikkelen en doorstromen zijn daarom kernbegrippen. We creëren ketens van vooruitgang: van liefhebber tot student naar uitvoerder; van kennismaking in een leslokaal tot experiment in de studioruimte tot succes op de nationale podia. Een keten die zich vanuit de Meervaart naar buiten beweegt maar ook wederkerig is door oud-deelnemers die terugkomen als stagiaire, *performer* in een eigen productie, maker, workshopleider of docent. Het zijn mensen als Akwasi Owusu Ansah, Shehab Saddal en Abdelkarim el Baz.

De Meervaart wil zich dieper verankeren in de stad. De ervaring leert dat onze (eigen) producties aan waarde winnen wanneer ze zichtbaar zijn op andere podia in de stad. Daarnaast kan en hoef je niet alles in eigen huis te doen. Je komt verder als je in de zoektocht naar iets nieuws de krachten bundelt. Wees genereus, want uiteindelijk kan je elkaar in de juiste samenwerking sterker maken en van een rijker cultureel leven profiteert heel Amsterdam.

1.2 Terugblik 2017-2020

Dit is de tweede aanvraag van de Meervaart binnen de gemeentelijke meerjarige kunstenplansystema-

2. Artistiek programma

De komende jaren zal de Meervaart haar positie als toegankelijk *allround* theater met een representatief programma verdiepen en versterken. We blijven doen waar we goed in zijn, waarbij de focus meer komt te liggen op kwaliteit dan kwantiteit. Hierdoor kunnen we wat we doen beter doen. Onder programma verstaan wij het brede scala aan activiteiten op het gebied van presentatie, educatie, talentontwikkeling en productie voor een representatieve groep aan deelnemers, makers en bezoekers. Binnen deze opdracht heeft de Meervaart de onderstaande aandachtspunten en doelstellingen.

Publiek

Totaalbeleving: Passend bij de productie bieden we meer verdieping door contextprogrammering. Met lezingen, dialoogtafels, muzikale *intermezzi* en *storytelling* omlijsten we het hoofdprogramma in de zalen. Zo verbinden we nieuwe publieksgroepen met niet-westerse achtergrond aan ons programma. De *iftar*-maaltijden en lezingen bij de voorstelling van Nasrdin Dchar zijn hier een voorbeeld van.

Mobiliteit: We bevorderen hoe het publiek zich beweegt tussen meerdere culturele instellingen in Amsterdam. Dit doen we onder andere via de samenwerkingsverbanden met ITA, de De Balie, Carré en de netwerken van de huisgezelschappen. Een voorbeeld hiervan is het gezamenlijk optrekken op gebied van programmering en marketing tijdens festival 'De Lieve Stad'.

Lokale verankering: We maken programma's met lokale partijen en participeren in- of organiseren evenementen. Voorbeelden hiervan zijn het boekengala Nieuw-West en het buitenpodium met een nazomerprogrammering in samenwerking met Oxville Cinema. Daarnaast koppelen we liefhebbers aan professionals via workshops/trainingen/cursussen en de jaarlijkse voorstelling rond de feestdagen. De recente tentoonstelling met programma in de Blauwe Zaal van 'Vrouwen van Nieuw-West' met het Amsterdam Museum en New Metropolis is hier een ander voorbeeld van.

Toegankelijkheid vergroten: Dit doen we door het op maat programmeren van specifiek aanbod, zoals het Amsterdams Volkskoor en de Bollywood-programmering.

Binding: Door gerichte en persoonlijke communicatie met bestaande bezoekers streven we naar toename van herhaalbezoek en deelname aan een breder palet aan Meervaart-activiteiten. Het is een vorm van interne mobiliteit waarbij we bezoekers verleiden om zich te bewegen tussen de zalen en programma's. Dit doen we door de focus op genres te verminderen en meer accent te leggen op de inhoud en op wat een activiteit teweegbrengt. Een voorbeeld is het M-Talk project dat via persoonlijke observaties, verdiepende verhalen en vlogs op onze website en sociale media de diversiteit van ons programma en het Meervaart-verhaal aan een groot publiek toont.

Talentontwikkeling

Doorstroming: Nieuwe makers presenteren zich op het professionele podium en krijgen toegang tot een professioneel netwerk. Concreet doen we dit door deelname aan Fringe Festival en de samenwerkingen met Frascati en de cultuurhuizen in de vorm van De Dramaturgentafel, De Tafel van de Talentontwikkeling en het festival Towntales.

Integratie: De activiteiten op het gebied van vrijetijdsbesteding, educatie en talentontwikkeling worden verder geïntegreerd met de presentatie en productie van ons aanbod. Dit doen we door de inzet van onze huisgezelschappen bij de ontwikkeling en uitvoering van programma's. Een voorbeeld hiervan is een oud ICK danser die een Danslab met jongeren maakte. Het aanbod wordt geschakeld aan ons overige programma. Dit gebeurt in de vorm van workshops en randprogramma's bij voorstellingen.

Inhoudelijk

Verankering maatschappelijke vraagstukken: Dit doen we door het initiëren en (co)produceren van nieuwe verhalen. Nieuw-West is volop in ontwikkeling en geeft invulling aan een nieuwe identiteit als gevolg van de recente en komende gebiedsontwikkeling. Ook de maatschappij ondergaat een transformatieproces. Klimaatdreigingen, inclusiviteits- en identiteitsvraagstukken, de veranderende stad, digitalisering en het ter discussie stellen van traditionele economische modellen vraagt om nieuwe vertellingen. Het gaat hierbij onder andere om nieuwe voorstellingen, lesprogramma's, workshops en themaprogramma's. Samen met jongerenplatform Young Amsterdam geven we hier invulling aan. Dit doen we tevens met andere lokale organisaties als Eigenwijks en stedelijke instellingen als De Balie en boekhandel Atheneum. Een ander voorbeeld is ons programma rond Amsterdamse Helden en de voorstelling 'De Duik'.

Internationale verbinding: Met het ICKFEST, Ud Festival en het Holland Festival leveren we een toe-

gevoegde waarde aan het Amsterdamse aanbod. Dit aanbod komt via maatwerk tot stand en heeft tegelijk een lokale binding als een internationale strekking. Zo maakt het Amsterdams Andalusisch Orkest programma's met topartiesten uit de Maghreb, Spanje en het Midden-Oosten. Ook vinden gerenommeerde makers hun weg naar de Meervaart via ICK Amsterdam of Jakop Ahlbom Company.

Organisatorisch

Publiekswerker: Een publiekswerker vergroot de *outreach* van onze publieksbenadering door specifieke publieksgroepen te bepalen en te benaderen die we nog niet of beperkt bereiken. De meerwaarde hiervan hebben we al eens ervaren tijdens het project 'Jihad van Liefde' in 2020.

Eén Meervaart: Voorheen werkten de medewerkers vooral binnen één afdeling met bijbehorend takenpakket. In de komende periode wordt expertise binnen de Meervaart beter gedeeld en is er grotere betrokkenheid bij meerdere ketens. Zo evolueert de rol van programmeur tot programmamaker. De programmamaker neemt de verantwoordelijkheid voor verbindingen binnen de hele keten: van voorstellingsselectie tot verdiepingsprogramma's en presentatie. Daarnaast worden er koppelingen gelegd met talentontwikkeling en de huisgezelschappen. De integratie van taken gebeurt bijvoorbeeld ook op gebied van educatie, programmering familievoorstellingen en marketing. Een voorbeeld hiervan is onze dans- en jeugdprogrammeur die tevens artistiek coördinator dans is voor het aanbod van vrijetijdsbesteding en talentontwikkeling. Hierdoor heeft ze een brede kennis van wat er speelt binnen de Meervaart en kan ze relatief gemakkelijk verbanden zien en leggen tussen verschillende activiteiten, projecten en personen. Zo ondersteunt ze Simone Heijloo, dansdocent van Meervaart Jong, als maker binnen de dansprogrammering, zet ze docenten van Meervaart Jong in voor het randprogramma en de educatie van jeugd- en scholenvoorstellingen, en koppelt ze beginnende makers vanuit Meervaart Studio aan de huisgezelschappen.

Inbedding huisgezelschappen: We gaan intensiever samenwerken met de huisgezelschappen en zij gaan bijdragen aan de ontwikkeling van ons hele programma. Dit gebeurt in de vorm van talentontwikkeling, curatorschappen bij het boeken van voorstellingen en het gezamenlijk ontwikkelen van producties.

Risicospreiding: De dekking in het lopende financiele jaar is in de huidige situatie te afhankelijk van de sales-opbrengsten in hetzelfde jaar. Dit risico gaan we voor de komende periode verminderen. Voor de ontwikkeling van nieuwe projecten zijn we afhankelijk van overige subsidie en een investering van makers. Door gebrek aan voorfinanciering stokten projecten en waren er gemiste artistieke kansen. We konden niet het risico nemen dat een project uiteindelijk niet werd gerealiseerd. In de komende periode maken we financiële middelen vrij voor de ontwikkeling van kansrijke ideeën tot waardevolle projecten.

Met deze doelen versterkt de Meervaart wat het doet. Het zet ook stappen richting een nieuwe Meervaart in 2025 waar alle activiteiten en functies verenigt worden op één locatie. In 2021-2024 ontwikkelt de Meervaart zich verder om de belofte van de periode 2017-2020 met verve te verwezenlijken na 2025.

2.1. Aanbod

In hoofdlijnen bestaat het aanbod van de Meervaart uit:

- Reguliere voorstellingen
- Profielvoorstellingen (door huisgezelschappen, verwante makers en Meervaart (co)producties)
- Programma's voor vrijetijdsbesteding, educatie en talentontwikkeling

Als *allround* theater bieden we een breed toegankelijk programma waarbij we extra aandacht vestigen op profielvoorstellingen. Dit zijn de onderscheidende voorstellingen waarmee we aanvullend zijn op het *mainstream* aanbod. Het zijn tevens projecten die relevant zijn voor het publiek uit onze directe omgeving. Een deel van dit aanbod kopen we in bij verwante makers (programmering), een deel verzorgt onze huisgezelschappen en een deel wordt ontwikkeld met ons als initiator of (co)producent. De focus op profielvoorstellingen past bij de vervaging en het minder relevant zijn van genres. Zoals we straks bij het hoofdstuk over marketing schrijven, groeperen wij de voorstellingen vooral aan de hand van wat het ons publiek biedt of wat het van hen vraagt. Bij een selectie van de voorstelling is voor het publiek de maker, de thematiek of de sfeer van de avond vaak belangrijker dan het genre. Dit systeem is nog in ontwikkeling en voor de duidelijkheid gebruiken we in dit plan nog de traditionele genre-aanduidingen.

2.1.1 Programmering

De Meervaart put voor haar programma uit het aanbod van zowel commerciële producenten als de gesubsidieerde sector. Uitgangspunten voor de programmeurs zijn dat:

- Er een goede verhouding is tussen enerzijds de artistieke/uitvoeringskwaliteit en anderzijds de

Collective, Fractal Dance Company, IR Company en de met een Zwaan gelauwerde breakdancer Redouan Ait Chitt. Ait Chitt is een danser die zijn ogenschijnlijk fysieke beperkingen overstijgt en is daarmee een schoolvoorbeeld van inclusieve dans.

De Meervaart blijft een uitgebreide programmering bieden voor kinderen en gezinnen. Het **familie** aanbod is een mix aan artistiek, populair en toegankelijk theater. Het zijn voorstellingen van hoge kwaliteit die de diversiteit van het Nederlands gesubsidieerde jeugdtheater laten zien. De projecten met ROSE Stories zijn hier een voorbeeld van. De producties blinken uit in diepgang en hebben een rijke verbeeldende theatrale kwaliteit. In onderwerpkeuze zijn ze niet kinderachtig. Een aantal van deze voorstellingen wordt meermaals gespeeld in de Meervaart en bieden we ook aan als schoolvoorstelling, zoals in 2021 'De brieven van Mia' door ROSE Stories en George & Eran Producties. Verder presenteren we producties van Meneer Monster, Theater Terra, NT Jong, de Toneelmakerij, Maas theater en dans, Het Houten Huis, Theater Rotterdam, Theater Gnaffel en van de vrije producenten met voorstellingen als 'Buurman & Buurman' en 'Dolfje Weerwolfje'.

De programmering van **muziek** sluit aan bij de muzikale wortels van verschillende bevolkingsgroepen in Amsterdam: de MENA-regio, Turkije en de Afro-Caribische wereld. De ene avond hoor je Arabische soefimuziek en de volgende Surinaamse pop of zingt publiek mee met het Amsterdams Volkskoor. We faciliteren zowel solisten als grote orkesten. Het is werk van Tania Kross met haar programma's 'Carmen' en 'Van Mozart tot Madonna', het Metropole Orkest, Estrella Morente en Michael Varekamp met zijn 'Swingin' in New Orleans'.

Ook de verhalen achter de muziek staan voor ons centraal. Waar komt de muziek vandaan? Welke sociale bewegingen schuilen erachter? Wat betekent het voor de Amsterdammers van vandaag? Concerten bevatten vaak vertellers en worden aangevuld met lezingen. Gebruikmakend van het muzikale netwerk van de Meervaart leggen we verbindingen tussen disciplines, waardoor hybride uitvoeringen met dansers of acteurs ontstaan. Openruimtesessies stimuleren deelname door professionals met nieuw talent en amateurs. Door toevoeging van een jonge muziekprogrammeur houden we de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van hedendaagse muziek bij.

Dat genres er steeds minder toe doen zie je duidelijk bij het **internationale aanbod**. Men komt af op de artiest, het gezelschap of de inhoud. Het boeken van autonome en tevens kostbare internationale producties krijgt alleen voorrang als het uniek is voor Amsterdam en gegarandeerd interessante publieksgroepen en een hoge bezettingsgraad genereert. We zoeken de verbinding tussen lokale krachten en internationale excellentie. Een voorbeeld is hoe het programmateam van het Amsterdams Andalusisch Orkest samen met de Meervaart op zoek gaat naar internationaal bekende ud-solisten en -ensembles die met Nederlandse artiesten een productie vormgeven, hoe het wereldberoemde Metropole Orkest met een internationaal gerenommeerde gastsolist het podium deelt, hoe ICK Amsterdam binnen het kader van festival ICKFEST een hedendaagse dansvoorstelling weet in te bedden en hoe het Holland Festival een bijzondere productie laat landen in de Meervaart.

Door de samenwerking met Oxville Cinema biedt de Meervaart ook **film** aan. Sinds oktober 2018 presenteren we gezamenlijk in de Blauwe Zaal een breed pallet van *arthouse* tot *blockbuster*. Bij de selectie kijken we naar thematische invalshoeken en wat van toegevoegde waarde is voor Nieuw-West. In de komende periode wordt het filmaanbod verder in relatie gebracht met ons overige programma. Denk hierbij aan speelfilms en documentaires die aansluiten op voorstellingen of reflecteren op urgente thema's die spelen in de stad.

2.1.2 Huisgezelschappen

De huisgezelschappen dragen bij aan de Meervaartmix op het gebied van talentontwikkeling, internationalisering en programmering. De samenwerking varieert van openingsseizoenvoorstellingen tot nieuwe producties en profielvoorstellingen tot intensieve content-samenwerking in het onderwijs. We brengen de huisgezelschappen samen in wederzijdse inhoudelijke relaties, zoals op het gebied van dans, muziek en toneel bij 'Hoe ik Talent Voor Het Leven Kreeg'; of bij de voorstelling 'ZIEL | ROUH', die jonge choreografen samenbracht met klassiek Arabisch-Andalusische muziek. Via Jakop Ahlbom raakten we betrokken bij een jaarlijks mimefestival dat we gezamenlijk willen uitbouwen tot een tweejaarlijks festival dat de veelzijdigheid en belang van de mime toont.

In de huidige kunstenplanperiode hebben we geëxperimenteerd met de verschillende huisgezelschappen. Op basis van deze ervaringen versterken we de samenwerking met huisgezelschappen waarbij het uitgangspunt is dat het gezelschap:

- In (de nabijheid van) de Meervaart maakt en in ons huis presenteert in studioruimtes, de foyer en zalen;
- Zich laat inspireren door de omgeving;
- Gezamenlijk verantwoordelijkheid neemt wat betreft het publieksbereik;

• Een actieve rol vervult binnen ons aanbod van educatie en talentontwikkeling in de vorm van advisering, coaching, het geven van workshops/masterclasses en participatie in projecten;
• Zoekt naar mogelijkheden tot samenwerking met de andere huisgezelschappen en aan de Meervaart verwante makers. In het bijzonder zijn dit cross-disciplinaire producties waar verschillende publieksprofielen samenkomen in de zalen.

Op basis hiervan gaan we verder met de volgende gezelschappen:
Dansgezelschap **ICK Amsterdam** maakt nieuwe stappen in de hedendaagse dans, met daarbij het lichaam als vertrekpunt. ICK en de Meervaart hebben een aantal ijkpunten vastgesteld voor het nieuwe Kunstenplan, waaronder: een sterke identiteit voor de Meervaart als danslocatie; het bouwen van een breder inclusief, meer divers publiek voor dans; het aantrekken van een rijk geschakeerd (specifiek internationaal) dansaanbod en het aanbieden van een zeer gevarieerde voorziening voor nieuw talent en amateurs. Plannen in dit opzicht omvatten *Associated Artists* (activiteiten voor jonge dansers met onder andere de urban-maker Shailesh Bahoran), en een driemaandelijks *Artists Café* in de foyer/het café, en pop-ups door ICKnext in samenwerking met gastcuratoren.

Het **Amsterdams Andalusisch Orkest** (AAO) kanaliseert het oude muzikale erfgoed van Al-Andalus in zowel traditionele als hybride cross-overuitvoeringen. Het trekt internationale artiesten aan voor gezamenlijke concerten, zowel uit de MENA-regio als elders (zoals sterflamenco-zangeres Estrella Morente), vooral voor het tweejaarlijkse Ud Festival, dat het AAO zelf organiseert. Het orkest produceert cross-over shows (zoals 'ZIEL | ROUH') en biedt lessen en workshops voor jonge aspirant-muzikanten. De Krakeling, het AAO en de Meervaart ontwikkelen samen de jeugdvoorstelling 'Olifantje' in het komende Kunstenplan.

George & Eran Producties maakt voorstellingen die maatschappelijk geëngageerd en persoonlijk zijn en die zich bevinden op het snijvlak van toneel en *stand-up*. Met humor, zelfspot en relativering worden grote maatschappelijke thema's teruggebracht naar menselijke proporties. Het is theater dat de ervaringen en emoties prikkelt van een hele generatie die opgroeit in de stad. Dit doen ze onder andere in samenwerking met ROSE Stories in de productie 'De brieven van Mia'.

Jakop Ahlbom Company is het mimegezelschap van regisseur Jakop Ahlbom. Het gezelschap maakt fysiek beeldend en eigenzinnig theater met een mix van mime, dans, slapstick, livemuziek, *special effects* en vervreemdende, poëtische elementen. Amsterdam is hun standplaats en ze spelen hun voorstellingen over de hele wereld voor een groot, divers en internationaal publiek. Gezamenlijk ontwikkelen we 'De Dag van de Mime' tot een zelfstandig tweejaarlijks festival dat de betekenis en grondslagen van mime presenteert binnen de podiumkunsten.

Bij de projecten die de huisgezelschappen onderling of met verwante makers ontwikkelen is de Meervaart in verschillende rollen betrokken. Dat varieert van initiator, verbinder en facilitator tot coproducent.

2.1.3. Innovatie en (co)producties

De Meervaart evolueerde van een puur voorstellingsgerichte locatie naar een hybride podium dat zowel presenteert als produceert. Hiervoor moesten extra financiële middelen worden verworven. Omdat het ontbrak aan een ontwikkelingsbudget lukte het niet altijd om goede ideeën uit te werken tot kansrijke projecten. De eigen middelen waren hiervoor niet aanwezig of het risico van voorfinanciering was te groot. Voor de komende periode reserveren we budget voor de ontwikkeling van nieuw werk.

We zoeken en presenteren hedendaagse verhalen. We breken door bestaande hokjes heen. Binnen projecten werken we zowel met commerciële als gesubsidieerde partijen, zowel lokaal gebonden als (inter)nationaal, mengen we disciplines en maken we niet voor de hand liggende verbindingen tussen makers. De Meervaart is een katalysator voor nieuwe verhalen in Nederland. Producties worden hier bedacht, makers worden geselecteerd, het artistieke concept wordt uitgewerkt en het creatieve proces (repetities en bewerkingen) vindt hier plaats. De voorstellingen gaan hier in première en reizen vervolgens door het land en naar het buitenland. Geselecteerde projecten hebben een eenmalig karakter en zijn enkel te zien in ons eigen huis of bij partners elders in de stad.

We brengen professionals en amateurs samen op het gebied van onderwijs en talentontwikkeling, en bieden artistieke begeleiding aan lokale partijen die een programma naar de Meervaart willen brengen.
De Meervaart biedt jongeren niet alleen talentontwikkeling, maar geeft hen ook ruimte voor openbare voorstellingen en creëert (via onze connecties met instellingen als de Nederlandse Filmacademie en ITA) doorgroeimogelijkheden binnen de culturele keten. We bezoeken kunstenaars met workshops voor talentontwikkeling en zijn voorloper op het gebied van producties die de grootstedelijke verhalen vertellen en een inclusief publiek bereiken.

De komende periode zijn we extra betrokken bij een tweetal projecten. Deze projecten doen een eigen meerjarige aanvraag op stedelijk en landelijk niveau. De Meervaart is de werk- en speellocatie en is met haar expertise en netwerk betrokken bij de artistiek-inhoudelijke ontwikkeling en realisatie van deze projecten.

Projecten
Met het M-lab zijn we partner bij de ontwikkeling van de actuele nieuwe kleinschalige musical. Het is een experiment met het genre dat authenticiteit en diversiteit aanmoedigt. M-Lab, Factorium uit Tilburg en de Meervaart werken samen aan dit project. Het programma bestaat uit masterclasses en workshops die uitmonden in *pitches* voor musicalproducties. Een selectie hiervan wordt verder ontwikkeld tot proefvoorstellingen waarvan er enkele uitgroeien tot volwaardige kleinschalige artistieke musicals die in de Meervaart spelen en op tournee gaan. De Meervaart is inhoudelijk betrokken bij de selectie en de ontwikkeling van het werk. Alle betrokkenen werken aan een nieuwe artistiek-inhoudelijke formule die geen herhaling is van het oude M-Lab, maar een actualisering.

Het Urban Dance Opera-project wordt een rebels huwelijk tussen opera, *urban culture* en *urban dance*. In een samenwerking tussen Silbersee, de Mixed-Arts DroomFabriek en supervisor André 'Drosha' Grekhov van Sample Culture/E-Moves wordt gewerkt aan een nieuwe vertel- en presentatievorm. Het brengt verschillende publieksgroepen samen en is een aansprekende aanvulling op het reguliere aanbod. Carl Refos, Johnny Lloyd en Timo Tembuyser zijn als makers bij het initiatief betrokken. Het succes en de potentie van eerdere projecten smaakte naar meer. Er valt nog veel te ontdekken en ontwikkelen binnen deze vorm. Via ISH Dance Collective en DOX (Utrecht) worden dansers en makers bij het project betrokken. Beide instellingen bieden ook begeleiding op artistiek vlak. Partnertheaters de Meervaart en Parktheater Eindhoven omarmen de premières, waarna deze eenakters toeren langs De Parade, Lowlands en de Nederlandse Dansdagen.

(Co)producties
Sinds de musical 'Ik Driss' (2012) werkt de Meervaart aan de ontwikkeling van voorstellingen met verhalen die ontbreken in het reguliere aanbod. Het zijn verhalen die een belangrijke rol vervullen in de belevingswereld van veel Amsterdammers. We zetten deze lijn voort. We zijn de initiatiefnemer die de verhalen opspoort, die een vertelvorm en concept ontwikkelt, die partners uit het veld betrekt en de presentaties inclusief *spin-off* (tournee en contextprogramma) organiseert. Nieuwe verhalen worden gematcht met publieksgroepen en opkomende makers.
De Meervaart ontwikkelt onder de noemer 'Amsterdamse helden' grote zaalproducties over bekende Amsterdamse helden. Denk hierbij aan Eberhard van der Laan, Johan Cruijff ('14!'), Abdelhak Nouri en meester Bart. Dit doen we samen met onze huisgezelschappen George & Eran Producties en het Amsterdams Andalusisch Orkest. Ook DeLaMar Theater is hierbij betrokken, waardoor we voort kunnen bouwen op expertise verkregen rond de Hazes-productie. Met ISH Dance Collective zullen we in dit kader het leven van Johan Cruijff vangen in een bewegingstaal die het rauwe leven op de voetbalpleintjes combineert met de roem en *glamour* van de voetbalindustrie.

'De Duik' wordt een beeldende muziektheatervoorstelling voor de hele familie, geïnspireerd op het gelijknamige boek van Sjoerd Kuyper. In deze jeugdroman ontdekt Roly, zoon van een Nederlandse moeder en Curaçaose vader, liefde, vriendschap én de geschiedenis van Curaçao. Etniciteit en afkomst vormen belangrijke thema's, verpakt in een verhaal vol verbeelding. Het verhaal is een ode aan het leven op Curaçao en de schoonheid van de verbondenheid van mensenlevens ongeacht continentale grenzen. Het boek is opgebouwd uit verschillende stijlen en genres. Het is een inspirerende bron voor een theatrale vertaling die het perspectief toont van de hoofdpersonages en de blik van het publiek op Curaçao vergroot.

Het Ud Festival is een landelijk festival (gepland voor 2022 en 2024) met nationale en internationale *ud* spelers die samen met Nederlandse ensembles en orkesten samenwerken om nieuw repertoire te spelen waar het oer-instrument de *ud* (de voorloper van de Europese luit) centraal staat. Het festival wordt door de Meervaart en het AAO vormgegeven. Ook ligt de nadruk op uitwisseling van kennis met masterclasses en exposities. Het festivalhart ligt in de Meervaart en het programma reist naar diverse locaties in de stad (Muziekgebouw aan 't IJ, Bimhuis, Mezrab en Het Concertgebouw), in het land (TivoliVredenburg, Verkadefabriek en Podium GROUNDS) en over de grens in België (Arenberg, Bozar).

Jaarlijks maakt de Meervaart samen met Eigen Werk van theatermaker Pieter Tiddens een feestelijke voorstelling voor de donkere dagen. Deze voorstelling speelt een week rond kerst en oud en nieuw. De kern van de avond bestaat uit een *fusion*-orkest dat in de dramaturgie van de vaudeville werk van makers geliëerd aan de Meervaart, lokale kunstenaars en deelnemers van ons talentontwikkelingsprogramma met elkaar verbindt. Het is de verbinding van het theater

met de omgeving en een blauwdruk van waar we voor staan: gastvrij, open, direct en betrokken, veelkleurig, professioneel en artistiek toegankelijk.

Naast voorstellingen produceert de Meervaart thema-avonden onder de noemer van 'De kracht van ...'. Dit is een serie die maatschappelijk relevante thema's omarmt en artistiek omlijst. Het is een programma dat de dialoog op gang brengt, samengesteld door buurtorganisaties, specialisten en makers. Dit maakt de Meervaart niet tot een debatcentrum maar tot een plek waar mensen kunnen reflecteren op thema's gepresenteerd in een artistieke vorm. Een voorbeeld is de avond waar oud-leraren, oud-studenten en de filmmaker reflecteerden op de jaren 90 na een documentaire over een lokale school. Deze programma's brengen bewoners en betrokkenen dichter bij elkaar. Met De Balie stemmen we programma's af, ontwikkelen we gezamenlijke projecten en werken we aan uitwisseling van ons publiek.

Speciale aandacht is er voor projecten met lokale binding. Denk aan 'The Tragedy of Slaughtervaart' van Dood Paard en 'Hamlet' van de Toneelmakerij in Broedplaats LELY. Ook projecten als 'Mollen' van Wat We Doen vallen hieronder. De samenwerking met Dood Paard krijgt een vervolg. Met Via Rudolphi ontwikkelen we de voorstelling 'De Dagen van Rijst'. Deze voorstelling heeft een Osdorpse nieuwbouwflat (uit de jaren 70) als onderwerp. In de flat groeide theatermaker Bodil de la Parra op als kind van een Indonesisch-Chinese moeder en een Surinaamse vader met artistieke uitspattingen. De flat, schuin tegenover de Meervaart, was een minimaatschappij waarin iedereen elkaar kende. In de voorstelling verdiept De la Parra zich in de gevolgen die migratie heeft op het individu. Ze beschouwt haar eigen geschiedenis en wekt personages uit haar familiestamboom tot leven, geeft ze een stem, zoekt uit wat hun motieven waren en brengt ze naar het heden. De la Parra: "Door deze voorstelling met de Meervaart op te zetten geef ik als het ware iets terug aan de buurt en haar bewoners, waarvan er sommigen nog steeds in de flat wonen, zoals mijn moeder, die er nooit meer weg wil."

De voorgaande pagina's toonden wat we op het podium presenteren en wat we voor het podium maken. Voor de daadwerkelijke totstandkoming van deze plannen is het een vereiste dat alle betrokkenen (opnieuw) opgenomen worden binnen de lokale en landelijke Kunstenplan-regelingen. Bovendien is een aantal projecten afhankelijk van aanvullende financiering. Voor de ontwikkeling van nieuw materiaal is de integratie met de keten van vrijetijdsbesteding, educatie en talentontwikkeling belangrijk. Dat geeft voeding aan verandering, biedt nieuwe verhalen/perspectieven en houdt ons bij de tijd. Aan de andere kant motiveert het werk op en rond het podium de kinderen en jongeren. Ze maken kennis met vakmanschap, ontwikkelen en toetsen hun smaak en krijgen toegang tot een traditie. Voorheen vormden de vele activiteiten door verschillende afdelingen binnen de Meervaart zuilen die naast elkaar stonden. In het komende Kunstenplan voltooien we het proces dat deze zuilen helemaal opheft. De activiteiten zijn dan verbonden en geïntegreerd binnen één programma, tot één Meervaart.

2.1.4. Vrijetijdsbesteding, educatie en talentontwikkeling

De ontwikkeling van cultureel bewustzijn is een onmisbaar element in de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Het draagt bij aan de vorming van smaak, identiteit, eigenwaarde en het vinden van een plaats in de wereld. Inspiratie, plezier en kennis die in een vroeg stadium zijn opgedaan helpen op latere leeftijd bij deelname aan het culturele leven. De Meervaart wil daarom zoveel mogelijk kinderen en jongeren kennis laten maken met de waarde en schoonheid van de podiumkunsten. Actieve, receptieve en reflectieve kunstparticipatie hoort vanaf jonge leeftijd een vanzelfsprekende optie te zijn.

Het aanbod van de Meervaart dat hieraan bijdraagt bestaat uit vier onderdelen:
- Regulier aanbod in de vorm van buitenschoolse jaartrajecten, workshops, vrije werkruimtes en masterclasses gericht op kennismaking, verdieping en doorstroming;
- Binnenschoolse projecten;
- Podiumervaring en presentaties;
- Evenementen.

Eén Meervaart

Voorheen werden deze activiteiten aangeboden door verschillende afdelingen met eigen 'merken'. Met de *re-branding* presenteren we dit aanbod voortaan als onderdeel van één Meervaart. Omdat er een verschil is in het aanspreken van kinderen en jongeren en in de relatie tot ouders hebben we een tweedeling gemaakt op basis van leeftijd. Waar nodig krijgt het aanbod voor de leeftijd 2 tot en met 16 jaar het label Meervaart Jong en de groep van 15 tot en met 25 jaar het label Meervaart Studio.

Goed aanbod verhoudt zich zowel tot de historische context van de kunsten en de creatieve industrie als tot de actuele ontwikkelingen. Ons aanbod moet actueel zijn én een brug slaan tussen de ontwikkelingen op het podium en de belevingswereld van de jeugd. Dit vraagt om maatwerk. Elk onderdeel van

ons aanbod stemmen we af op de motivatie, behoefte, beschikbare tijd, het leerniveau en de ambities van de deelnemers.

Kennismaken en verdiepen
Het nabijgelegen Talenthuis is een plek voor de jongsten met aanbod van *urban dance*, ballet, acteren, zingen, en een atelier voor beeldende kunst. Een plek overladen met plezier, waar ook ouders zich kunnen verzamelen en elkaar ontmoeten tijdens lessen in een gastvrije foyer. In 2018 verwelkomden wij 850 leerlingen in ongeveer 70 groepen, waarvan 60% gericht was op dans. Dit zijn voornamelijk jaartrajecten met een lage instapdrempel waarbij iedereen welkom is. Om deze drempel laag te houden wordt een aantal van deze doorlopende programma's georganiseerd op locatie in de wijken. Bekwame kunstvakdocenten zorgen ervoor dat het artistieke niveau hoog blijft en aansluit bij de ontwikkelingsfase van de deelnemer. Het sociale component is voor ons belangrijk. We onderhouden daarom nauw persoonlijk contact met ouder en kind en werken samen met instanties zoals jeugdzorg, asielorganisaties en schooladviseurs ouder-leerling.

In het hoofdgebouw van de Meervaart zijn eigen ruimtes voor jongeren (15-25 jaar). Ze volgen leertrajecten op het gebied van dj-vaardigheden, zang, streetdance, choreografie en videobewerking. De docenten zijn zelf uitvoerend kunstenaars: rolmodellen voor de nieuwe generatie. Overdag is er vrije werkruimte voor jongeren om zelfstandig te werken. Daar ontmoeten ze ook andere makers, laten ze zich inspireren door elkaars werk en worden ze blootgesteld aan andere disciplines. Het is geen plek om te relaxen, maar voor creatieve concentratie. Er zijn maar weinig plekken in Amsterdam waar jongeren hun kunst op deze manier kunnen uitoefenen.

Podiumervaring en doorstroming
We vinden het belangrijk dat alle lessen en workshops worden afgerond met een passende presentatievorm. Soms intiem, soms in de Meervaart voor vrienden en familie en soms op lokale en landelijke podia en platformen. Van ons aanbod tot 16 jaar is er jaarlijks een *showcase* in de vorm van het 'Meervaart Jong Festival'. Hier wordt de eerste podiumervaring opgedaan en zien familie en vriendjes de resultaten van een jaar werk en plezier. Voor de kinderen met meer inzet en interesse zijn er speciale productiegroepen waarin wordt toegewerkt naar een voorstelling. Deze krijgen ook een plek op het festival, worden gepresenteerd in een *double bill* met een ander Meervaart-programma of hebben een eigen presentatiecontext zoals het jongerenproject van Theater na de Dam.

Voor de oudere jongeren met meer ambitie zijn 'Labs' beschikbaar in de vorm van vier maanden durende workshops op het gebied van muziek, dans, theater of media (fotografie en film). Zij krijgen intensieve artistieke coaching bij het ontwikkelen en verwerven van vaardigheden. De 'Labs' werken toe naar een presentatie in de Meervaart of op een passend podium elders in de stad (Frascati, Compagnie Theater). De deelnemersprijzen worden laag gehouden om het programma toegankelijk te houden. Bij de coaching zijn makers van de Meervaart betrokken of professionals uit het werkveld. Hiermee garanderen we dat toegankelijkheid niet ten koste gaat van kwaliteit.

De Meervaart organiseert de Kunstbende van Noord-Holland dat plaatsvindt op ons podium en andere podia in de stad. De finalisten presenteren zich op het festival Lowlands. Ook helpen we nieuw talent hun weg te vinden in de culturele sector met bedrijfs- en financieringsadvies. We linken hen aan stedelijke netwerken en culturele ketens. Organisaties zoals Foam en de Nederlandse Filmacademie dragen bij aan training en profiteren op hun beurt van contact met nieuw talent met verschillende culturele achtergronden. Er zijn creatieve industrie-avonden – talkshows en ontmoetingen met jonge creatieven – die hen inspireren en verbinden. Tijdens het populaire *streetstyle dance festival* 'Break A Leg' presenteren en battelen crews vanuit heel Nederland en daarbuiten (België, Italië, Duitsland, Engeland) in ons gebouw.

Lokale verbanden en interne verbindingen
Deelnemers krijgen een podium tijdens lokale activiteiten en festivals. Ze leveren vaak culturele bijdragen aan lokale bijeenkomsten. Voor de verbinding met andere Meervaart-activiteiten organiseren we onder andere met bezoekende artiesten workshops, presenteren we het aanbod als integraal onderdeel van ons totale programma en keren oud-deelnemers terug als stagiaire, docent of coach. Door het gebruik van de zalen van de Meervaart krijgt de grootstedelijke jeugd een vanzelfsprekende toegang tot een groot professioneel podium.

De deelnemers
Kinderen en jongeren hebben verschillende motivaties voor hun deelname aan ons programma. Sommige komen puur voor ontspanning omdat ze plezier hebben in cultuur. Ze vormen een potentieel toekomstig publiek. Sommigen zijn nieuwsgierig, verlangen naar meer en vinden kunst belangrijk en willen worden uitgedaagd. Ze gaan een stap verder in de ontwikkeling van hun talent en vormen het toekomstig publiek én de toekomstige makers. Er is ook

een groep nieuwe makers voor wie kunst een ambitie is. Zij willen hun stem vinden, hun vaardigheden uitbreiden en zoeken naar verbindingen met het werkveld. Een groep jongeren komt met ons aanbod in aanraking via de binnenschoolse activiteiten. Voor kinderen is het project 'De Speelvloer' een mooi voorbeeld. Samen met de Goeman Borgesiusschool is er een project ontwikkeld met als doel om middels theaterlessen taal- en sociale vaardigheden te ontwikkelen. Deze theaterlessen zijn een aanvulling op de dagelijkse lespraktijk van de school. Met het voortgezet onderwijs organiseren we speciale kunstprojectweken in de Meervaart. De scholieren ontdekken, trainen en presenteren. Speciale aandacht gaat uit naar deelnemers uit huishoudens met een kleine beurs: ons team bemiddelt bij aanvragen van bijdragen via het Jongencultuurfonds of Stadspas.

Ambities 2021-2014

De komende periode investeren we in verdieping van het bestaande aanbod, verdere integratie van de activiteiten binnen de Meervaart (en in het bijzonder met de huisgezelschappen) en bevordering van de doorstroming van deelnemers uit het kinderprogramma naar het jongerenaanbod. Daarnaast bevorderen we de doorstroming naar het kunstvakonderwijs, andere culturele instellingen of het werkveld. We gaan onderzoeken hoe we inclusiever kunnen werken en aanbod kunnen ontwikkelen voor kinderen met een beperking. Inzet op vergroting van impact en kwaliteit vraagt om meer maatwerk en betere coaching. Dit heeft zijn weerslag op de begroting.

2.2 Belang voor de stad

De Meervaart is stevig verankerd in de jongste, grootste en meest diverse wijk van een multipolaire stad. Een grootstedelijk bewustzijn is cruciaal, net als een buurtrol. We zoeken doelbewust naar nieuwe verhalen voor een nieuw publiek: Wie woont hier? Wat zijn ze van plan? Wat is belangrijk voor hen? Het kan een jongere zijn die opgroeit met een dubbele nationaliteit, of een zestigplusser die experimenteel theater bewonderde in de jaren '80. Inclusief zijn betekent een programma hebben dat allerlei profielen in de stad omarmt en activiteiten biedt op verschillende niveaus.

Grootstedelijke Samenwerkingsverbanden

In onze samenwerkingen met andere locaties in Amsterdam overwegen we hoe we samen aan de stad ten goede kunnen komen. We wisselen kennis en expertise uit, werken samen aan marketing- en publieksenquêtes en ontwikkelen gezamenlijke projecten. We zien de stad als een podium en overwegen welke programmering waar het beste tot zijn recht komt. Ons doel is ook om cultureel diverse publieksgroepen te verbinden met andere locaties in de stad en zo de mobiliteit van het publiek te bevorderen: het is niet alleen een kwestie van het aantrekken van anderen in de stad naar de Meervaart, maar ook om ons basispubliek mee te nemen naar de stad. Verder is het goed voor de kunst als geheel dat de Meervaart zowel Amsterdamse wortels heeft als banden met de regio, omdat dit leidt tot krachtige stedelijke projecten. Er zijn ook sterke verbindingen op het gebied van talentontwikkeling die beide kanten op werken: externe makers dragen bij aan de kwaliteit van onze artistieke ontwikkeling, terwijl jong talent uit de Meervaart kan inspireren, ontregelen en verrassen op meer reguliere locaties. In de periode 2021-2024 willen we ons nog meer richten op allianties met theaters waarvan ons werk elkaar aanvult.

Lokale omgeving

Tegen 2025 zal Nieuw-West met een bevolking van 200.000 inwoners even groot zijn als een kleine stad. Het heeft de grootste populatie inwoners onder de 25 jaar in Amsterdam, bestaat voor een derde uit 50-65 jarigen en heeft een groeiende populatie van nieuwe bewoners, waaronder studenten en nieuwe gezinnen. Diversiteit betekent hier diversiteit in leeftijd, culturele achtergrond, maar ook in sociaal-maatschappelijke posities en fysieke vaardigheden. De Meervaart verwelkomt iedereen actief. Ruim een derde van onze voorstellingsbezoekers komt uit Nieuw-West en we streven er voortdurend naar om de relevantie van ons publiek te vergroten door proactief contact te maken met de buurt. De Meervaart heeft een rol bij het helpen van Nieuw-West om meer voor haar bewoners te betekenen, bij te dragen aan de leefbaarheid van het gebied door het produceren van rijke en gevarieerde kunstprogramma's (ook bij het faciliteren van kennis- en ervaringsuitwisseling), het helpen van mensen om elkaar te ontmoeten en verbanden en wederzijds respect te bevorderen.

Zoals we hebben gezien, kan dit in termen van programmeren traditionele jazz op het ene podium betekenen en een hiphopmusical op het andere. Het publiek op een Bollywood-avond kan heel anders zijn dan dat van een Surinaams popconcert, maar met twee uitvoerende ruimtes en de grote foyer ontstaan er verbindingen en interacties tussen de afzonderlijke publieksgroepen. Evenementen zoals het populaire *urban* dansfestival 'Break A Leg' bevestigen de betrokkenheid van een nieuwe generatie. We bereiken de buurt ook via festivals en evenementen in de openbare ruimte, zoals Grachtenfestival-concerten of met lokale ondernemers, maar ook via specifiek buurtgerichte activiteiten. Een mooi voorbeeld is de Vrijheidsmaaltijd die ouderen uit de buurt samenbrengt met de jongeren uit ons talentontwikkelingsprogramma.